



T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

MÜZİK OKULLARI ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

(3, 4, 5, 6, 7 VE 8. SINIFLAR)

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2025

İÇİNDEKİLER

1. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	5
1.2.1. Programlar Arası Bileşenler (Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri, Okuryazarlık Becerileri, Değerler)	6
1.2.2. İçerik Çerçevesi	7
1.2.3. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	7
1.2.4. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	8
1.2.5. Farklılaştırma	9
1.3. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	10
1.4. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE EBATLARI	13
1.5. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	13
2. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR	16
3. SINIF	16
4. SINIF	29
5. SINIF	42
6. SINIF	54
7. SINIF	66
8. SINIF	79

1. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli; bireyin bütüncül gelişimini amaçlayan, köklü bir geçmişe sahip Türk Millî Eğitim Sistemi'nin dijital çağa ve teknolojik gelişmelere duyarlılığını, yeri geldiğinde bu gelişmelere öncülük edebilme isteğini ve potansiyelini yansıtan bir anlayışla geliştirilmiştir. Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'nda öğretim programlarının temel öğeleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin benimsediği ilke ve yaklaşımlarla bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmiştir. Program; bireylerin toplu çalma deneyimleri yoluyla estetik, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemeyi hedeflerken disiplinler arası etkileşimlere ve yaratıcı müzik üretimine olanak tanır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin becerilerle ilgili bileşenleri; alan becerileri, kavramsal beceriler (temel, bütünleşik ve üst düzey düşünme), eğilimler (benlik, sosyal, entelektüel), sosyal-duygusal öğrenme becerileri (benlik, sosyal yaşam, ortak/bileşik), değerler ve okuryazarlık becerilerinden oluşmuştur.

Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'yla benimsenen model çerçevesinde toplu çalma ve müzik yapma sürecinin ilgi çekici, etkileşimli, güncel ve bireyin estetik, zihinsel ve sosyal gelişimini destekleyici hâle getirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca programda bireylerin yaratıcı düşünme, müziksel ifade, disiplinler arası etkileşim gibi üst düzey becerilerinin gelişimine de önem verilmiştir. Bu doğrultuda sanatsal bakış açısına sahip, yenilikçi ve kültürel çeşitliliğe duyarlı bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır.

Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı; öğrencilerin topluluk içerisinde müzik yapma süreçlerini sistematik, estetik, analitik, tutarlı ve yapılandırılmış bir şekilde geliştirmelerini temel alarak hazırlanmıştır. Programda öğrencilerin sadece bilgi edinmesi yerine müzikal bilgiye ulaşmalarını sağlayan becerilere sahip olmaları, çalgılar üzerindeki teknik ve müzikal ifadeyi topluluk dinamiği içinde bütüncül bir şekilde geliştirebilmeleri ön planda tutulmuştur. Bu doğrultuda bireylerin müziksel gelişimine katkı sağlamak amacıyla öğrenme-öğretme sürecinde yaratıcı etkinliklere, toplu müzik yapma deneyimlerine ve disiplinler arası bağlantılara yer verilmiştir.

Program öğrencilerin bireysel çalgı becerilerini topluluk içinde geliştirerek sorumluluk duygularını, iş birliği ve empati becerilerini artırmayı hedeflemektedir. Bu hedefler bağlamında içerik hem disiplinler arası hem de beceriler arası ilişkiler kurularak sanat, kültür ve günlük yaşam gereksinimleri çerçevesinde yapılandırılmıştır. Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrenme kanıtlarını belirlemek için süreç odaklı ölçme ve değerlendirme araçlarının kullanıldığı bir program anlayışı benimsenmiştir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilerin

1. Çalgı toplulukları aracılığıyla estetik duyarlılıklarını geliştirmeleri,
2. Duygu, düşünce ve deneyimlerini toplu müzik etkinlikleri yoluyla ifade etmeleri,
3. Yaratıcılıklarını ve müzikal yeteneklerini topluluk içinde geliştirerek ortaya koymaları,
4. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyıp farklı kültürel öğeleri müzikal bir zenginlik olarak algılamaları,
5. Çalgılar yoluyla zihinsel becerilerini ve müziksel düşünme yetilerini geliştirmeleri,
6. Topluluk içinde müzikal etkinliklerle bireysel ve toplumsal ilişkilerini desteklemeleri,
7. Toplu müzik yapma süreçlerinde bilişim teknolojilerinden yararlanarak müziksel ifade ve üretim becerilerini geliştirmeleri,
8. Toplu çalma etkinliklerine katılarak iş birliği, empati ve sanat kültürünü geliştirmeleri,
9. Müziksel algı ve bilgilerini sistematik bir şekilde yapılandırmaları,
10. Topluluk içindeki müzikal deneyimlerden hareketle sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını pekiştirmeleri,

11. Millî birliği, kültürel bütünlüğü pekiştiren ve uluslararası müzik kültürüyle etkileşime açık bireyler olarak gelişmeleri amaçlanmaktadır.

1.2. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı, öğretim programlarının temel öğeleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nin benimsediği ilke ve yaklaşımlarla bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmiştir. Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı; çalgı topluluklarının öğrenme-öğretme süreçlerinin planlanması, uygulama ve yaşantılarının tasarlanması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin planlanması ile hazırlanan materyal ve yöntemlerin belirlenmesi için referans kaynak olarak kullanılacaktır. Tüm eğitim öğretim süreçleri, kitap ve materyallerin tasarım süreci, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nde yer alan öğrenci profilinin gelişimini destekleyecek şekilde planlanmalı ve yürütülmelidir.

Öğretmen, öğrencilerin etkinliklere aktif olarak katılmasını sağlamak için öğrenci merkezli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmalıdır. Dinleme, ritim çalışmaları, doğaçlama yapma, farklı çalgılarla toplu çalma, makamsal icra, çok sesli çalma gibi özel müzik öğretim yöntemleri, öğrencilerin çalgı topluluklarını sevmeleri ve dersin etkili bir şekilde işlenmesi için ayrı bir öneme sahiptir.

Öğretmen, uygulamada aşağıdaki hususlara dikkat etmelidir:

- Öğrencilerin hazır bulunuşlukları göz önünde bulundurularak bireysel ilgi ve becerilerini ön plana çıkaracak, topluluk içinde iş birliği ve etkileşimi destekleyecek etkinlikler planlanmalıdır. Çevre şartları da dikkate alınarak öğrenme ortamlarının motive edici, ilgi ve merak uyandırıcı olmasına özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin araştırma, inceleme yapmasında ve bilgiye ulaşmasında bilişim teknolojilerinden faydalanmaları sağlanmalı; alana ilişkin materyaller ve önerilen müzik yazılımları eğitim ve öğretim sürecine dâhil edilmelidir.
- Öğrenme çıktıları, öğrenme-öğretme sürecinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığıyla öğrencilere aktarılmalı ve gelişim düzeylerine uygun şekilde sunulmalıdır.
- Çalgı toplulukları dersinin işlenişinde belirli gün ve haftalarla ilişkilendirmeler yapılmalı, tematik içerikler disiplinler arası bağlamda desteklenmelidir.
- Çalgı topluluklarında temel amaç, toplu müzik yapma becerilerini kazandırmak ve müzikal bilgiye erişim sağlamaktır. Bunun yanı sıra öğrencilere müzik zevki kazandırmak, sanat ve estetik algılarını geliştirmek önemli hedefler arasındadır.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilen değerlerin edinilmesine özen gösterilmeli ve öğrenme çıktılarıyla ilgili değerler örtük program anlayışıyla ilişkilendirilerek işlenmelidir.
- Çalgı toplulukları dersinde diğer derslerle bağlantılar kurularak disiplinler arası bir öğrenme süreci desteklenmelidir.
- Öğrencilerin öz müziklerinden hareketle yakın çevreden uzağa doğru teorik ve pratik müzik bilgisi kazanmaları hedeflenmelidir. Bu süreçte estetik bir bakış açısı kazanmaları için nitelikli eser ve örneklerle tanıştırılmaları sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olacak öğrenme çıktıları için temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine önem verilmeli, etkinlikler bu anlayışla hazırlanmalıdır.
- Çalgı toplulukları eğitimi, öğrencilerin öğrenme çıktılarına ulaşmasını destekleyecek şekilde eğlenceli ve zevkli bir süreç hâline getirilmelidir.
- Çalgı toplulukları dersinde müziksel anlama ve becerilerin aktif öğrenme yoluyla kazandırılması önemsenmeli, geleneksel müzik öğretim yöntemleri ile birlikte modern müzik eğitim yaklaşımlarına da yer verilmelidir.
- Çalgı toplulukları dersinde öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki gelişimleri çeşitli yöntemlerle (performans görevleri, gözlemler, öz değerlendirme, akran değerlendirmesi) sürekli takip edilerek öğrenme çıktılarının bütüncül olarak değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

1.2.1. Programlar Arası Bileşenler (Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri, Okuryazarlık Becerileri, Değerler)

Çalgı toplulukları dersinde yer alan programlar arası bileşenler; sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerilerinden oluşmaktadır.

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; bireyin kendisini ve çevresini anlayarak olumlu ilişkiler kurmasını, duygularını yönetmesini, empati geliştirmesini ve müzik aracılığıyla sağlıklı bir benlik algısı oluşturmalarını destekleyen becerileri kapsar. Çalgı toplulukları eğitimi; bireysel performans ve topluluk içerisinde müzik yapma süreçleri ile öğrencilerin iş birliği yapma, sabır gösterme, duygularını müzik yoluyla ifade edebilme ve başkalarını anlama becerilerini geliştirmesine katkı sağlar.

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; kavramsal beceriler, eğilimler, alan becerileri ve okuryazarlık becerileri ile doğrudan ilişkilidir. Bu beceriler, topluluk içerisinde çalgı çalma sürecinde hem doğrudan bir bileşen hem de öğrenme sürecinin daha etkili hâle gelmesini sağlayan destekleyici bir unsur olarak değerlendirilmelidir. Müzikal ifade ve topluluk çalışmaları, öğrencilerin sanatsal yaratıcılığını geliştirirken aynı zamanda onların sosyal-duygusal gelişimlerine katkıda bulunur.

Çalgı toplulukları eğitimi; bireyin disiplinli çalışma, duygusal farkındalık, estetik duyarlılık, kendini ifade etme gibi unsurları deneyimlemesini sağlar. Bu süreç, öğrencinin bu becerileri müzik eğitimi dışında da kullanabilmesini mümkün kılar. Topluluk içerisinde çalgı eğitimi; bireyin özgüvenini artıran, grup çalışması içerisinde sorumluluk almasını sağlayan ve empati becerilerini geliştiren bir süreç olarak ele alınmaktadır.

Çalgı toplulukları eğitimi, bireyin hem sanatsal hem de ahlaki gelişimini destekleyen önemli bir öğrenme alanıdır. Bu bağlamda öğrencilerin kültürel mirası tanıması, müzik aracılığıyla duygularını ve düşüncelerini aktarması, saygı, sorumluluk, iş birliği gibi değerleri içselleştirmesi hedeflenmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nin temel bileşenlerinden biri olan değerler, öğrencilerin müzik eğitimi sürecinde bireysel ve toplumsal gelişimlerine katkıda bulunacak şekilde işlenmelidir.

Çalgı toplulukları eğitimi; öğrencilere disiplin, öz denetim, sabır, azim gibi nitelikler kazandırır. Topluluk çalışmaları sırasında öğrenciler, müziğin bireyler ve toplumlar üzerindeki etkisini keşfederek duyarlılıklarını geliştirir. Yerel, ulusal ve uluslararası müzik eserlerini tanımak, müzikal zenginliklerin farkına varmak ve bu zenginlikleri sahiplenmek değerler eğitimi çerçevesinde ele alınmalıdır.

Topluluk çalışmaları, öğrencilerin tarihî ve kültürel mirası koruma bilinci kazanmalarını ve bu mirası sanatsal yollarla aktarmalarını destekler. Grup içerisindeki müzikal etkileşim, öğrencilerin iş birliği ve empati becerilerini pekiştirirken birlikte müzik yapmanın estetik ve etik boyutlarını anlamalarına katkı sağlar. Bu süreç, bireylerin hem bireysel hem de toplumsal değerlerini müzik yoluyla ifade etmelerine olanak tanır.

Okuryazarlık becerileri; bireyin sanatsal, görsel ve dijital alanlarda kendini geliştirmesini sağlayan önemli yetkinlikler arasında yer almaktadır. Çalgı toplulukları eğitimi; öğrencilerin bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve sanatsal ifadeyi geliştirme süreçlerini destekler.

Çağımızın gerekliliklerinden biri olan dijital okuryazarlık, çalgı toplulukları eğitimi sürecinde de önemli bir yer tutmaktadır. Öğrenciler; dijital nota arşivleri, müzik teknolojileri ve topluluk müziği için geliştirilen yazılımları kullanarak eğitim sürecine dijital kaynakları entegre edebilmelidir. Bu; öğrencilerin topluluk müziğiyle ilgili materyalleri inceleme, yeni teknolojilere adapte olma ve çağdaş müzik anlayışını geliştirme süreçlerine katkı sağlar.

Çalgı toplulukları eğitimi sürecinde öğrencilerin okuryazarlık becerileri kazanmaları; repertuvar oluşturma, bestecileri tanıma, farklı çalgı gruplarının işlevlerini anlama ve müziğin tarihî süreç içindeki gelişimini kavrama açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca çalgı topluluklarının yapısını ve icra edilen eserlerin kültürel bağlamlarını anlamaları, okuryazarlık becerilerinin bir parçası olarak ele alınmalıdır.

Çalgı toplulukları eğitimi bireyin bilgiye ulaşma, bilgiyi değerlendirme ve sanat aracılığıyla ifade etme sürecinde önemli bir araç olarak değerlendirilmelidir. Bu beceriler, öğrencilerin hem bireysel hem de topluluk içerisindeki müzikal gelişimlerini destekleyen bir yapı oluşturur.

1.2.2. İçerik Çerçevesi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nin bütüncül gelişim anlayışının bir yansıması olarak Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı, bilgi ve beceriler bağlamında tutarlı ve aşamalı bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Çalgı toplulukları eğitimi; bireyin topluluk içindeki müzikal etkileşimini temel alan, müzikal ve sosyal gelişimi aşamalı olarak yapılandıran bir süreçtir. Bu nedenle çalgı toplulukları öğretim programı, her sınıf düzeyinde kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerilerin içerik çerçevesine ve öğrencinin gelişim sürecine uygun şekilde belirlenmesi esasına dayanmaktadır.

Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı, sınıf düzeyleri arasında bir bütünlük oluşturacak şekilde tasarlanmıştır. Program; bireysel çalgı becerilerinden başlayarak öğrencinin topluluk içindeki iş birliği, iletişim ve müzikal ifadesini geliştirmeyi amaçlayan bir yapı içinde kurgulanmıştır. Her sınıf seviyesinde işlenen temalar, bir önceki düzeyde kazanılan bilgi ve beceriler üzerine inşa edilerek ilerlemektedir. Bu süreçte öğretmenlerin yalnızca bulundukları sınıf düzeyine ait öğrenme çıktıları değil, programın genel yapısını dikkate alarak öğretim süreçlerini yürütmeleri beklenmektedir.

Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'nın içeriği, topluluk müziği eğitimine özgü bütüncül bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Temalar, çalgı topluluğuna özgü teknik ve müzikal becerileri bir arada ele alarak öğrencinin hem fiziksel hem de sanatsal gelişimini desteklemektedir. Öğrencilerin öğrenme sürecinde çalgı topluluğundaki temel ve ileri düzey becerileri aşamalı olarak kazanmaları hedeflenmiştir.

İçerik çerçevesinin temel bileşenleri şunlardır:

Genellemeler: Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'nda yer alan teknik ve müzikal beceriler, öğrencilerin aşamalı olarak gelişim göstermelerini sağlamak amacıyla belirli genellemeler çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu genellemeler, topluluk müziği eğitiminin temel yapı taşlarını oluşturarak öğretmenlerin programın hedeflerini anlamalarına ve süreci planlamalarına rehberlik eder. Öğrencilerin topluluk içinde müzikal etkileşim ve iş birliği becerilerini geliştirebilmeleri için bu genellemeler, çalma tekniklerinden sosyal becerilere kadar geniş bir yelpazeyi kapsar.

Anahtar Kavramlar: Her bir temaya özgü olarak belirlenen anahtar kavramlar, öğrencilerin çalgı topluluklarında odaklanması gereken temel bilgileri içermektedir. Bunlar; toplu çalma, enstrümanlar arası uyum, dinleme becerisi, birlikte çalma, ritmik ve melodik uyum, topluluk içi iletişim, dinamik kontrol, bireysel ve toplu müzikal ifade, tempo takibi, grup koordinesi, empati gibi topluluk müziği sürecinin temel bileşenlerini kapsamaktadır.

Öğrenme çıktılarında belirtilen teknik beceriler, çalgı toplulukları eğitiminin bilgi ve beceri bütünlüğünü yansıtan bir yapıdadır. Öğrenciler; topluluk içinde performans sergileyebilme, toplu çalma süreçlerinde liderlik ve iş birliği yapabilme becerilerini kazandıracak şekilde aşamalı olarak gelişim göstereceklerdir.

Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi, öğrencilere aşamalı olarak kazandırılacak bilgi ve becerileri kapsayan, bütüncül ve disiplinler arası bir anlayışla oluşturulmuştur. Programın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin, belirlenen temalar çerçevesinde yapılandırılmış öğrenme süreçlerini dikkate alarak öğrencilerin bireysel gelişimlerine uygun öğretim yaklaşımlarını benimsemeleri gerekmektedir. Topluluk içindeki etkileşim ve müzikal uyumun ön planda olduğu bir öğretim süreci, öğrencilerin hem teknik hem de sosyal becerilerinin gelişmesine olanak sağlayacaktır.

1.2.3. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'nda öğrencilerin öğrenme süreçlerini destekleyecek ve sistematik olarak geri bildirim sağlanabilecek beceri temelli ölçme ve değerlendirme süreçleri esas alınmıştır. Öğrenme-öğretme uygulamaları; öğrenci başarı ve yeterliklerini dikkate alarak hazırlanmış, öğrencilerin bireysel ve grup içindeki gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmıştır. Bu süreçte topluluk çalma becerilerinin yanı sıra sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri de göz önünde bulundurulmuştur.

Öğrenme çıktılarının gerçekleştirilme süreçleri, öğrencilerin performanslarını ortaya koyabilecekleri öğrenme kanıtları ile desteklenmiştir. Öğrenme kanıtları; öğrencilerin toplu çalma becerilerini, grup içi etkileşimdeki yeterliliklerini, teknik hakimiyetlerini ve müzikal ifade yetkinliklerini değerlendirmek amacıyla kullanılır. Bu süreçte çeşitli ölçme ve değerlendirme araçları uygulanarak öğrencilere öğrenme düzeyleri, gelişim alanları ve eksiklikleri hakkında geri bildirim

sağlanmaktadır. Öğrenme kanıtları kapsamında öğretmenlerin her temada bulunan ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmalarının yanı sıra gerekli durumlarda öğrenme çıktıları ve içerik çerçevesine göre bu araçları uyarlamaları veya farklı ölçme araçlarını sürece dâhil edebilmeleri önemlidir.

Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'nda farklı öğrenme biçimlerine hitap edebilecek şekilde hem geleneksel hem de alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına yer verilmiştir. Öğrencilerin topluluk içindeki iş birliği becerilerini, toplu çalma yetkinliklerini ve müzikal ifadelerini değerlendirmek için kullanılan başlıca ölçme araçları şunlardır:

Gözlem Formları: Öğrencilerin grup içinde toplu çalma tekniklerini nasıl uyguladıkları gözlemlenir. Bu; grup temposuna uyum, diğer çalgıcılarla etkileşim, doğru duruş, çalma pozisyonu, parmak yerleşimi gibi unsurları içerir. Ayrıca öğrencilerin müzikal ifadelerini ve grup içindeki işbirlikçi çalmalarını da gözlemleyerek değerlendirme yapılır.

Kontrol Listeleri: Çalgı topluluğunda öğrencilerin belirli toplu çalma tekniklerini doğru ve tutarlı bir şekilde uygulayıp uygulamadığını belirlemek için kullanılır. Örneğin grup içinde uyumlu çalma, topluluk içindeki ritim, dinamik denge gibi kriterler kontrol listelerinde yer alabilir.

Dereceli Puanlama Anahtarları (Rubrikler): Öğrencinin teknik, müzikal ifade ve performans yeterlilikleri belirli kriterler doğrultusunda değerlendirilir. Bu; öğrencinin grup içindeki çalma hızını ve doğruluğunu, grup dinamiklerine ve ritme uyumunu, grup içinde liderlik ve takipçilik becerilerini değerlendirirken kullanılır. Ayrıca öğrencilerin müzikal ifadelerini (dinamik kontrol, toplu çalma uyumu) nasıl ifade ettikleri de belirli rubriklerle ölçülür.

Öz Değerlendirme ve Akran Değerlendirme Formları: Öğrencilerin toplu çalma sürecindeki gelişimlerini analiz etmeleri sağlanır. Bu formlar, öğrencilerin kendi performanslarını değerlendirip grup içindeki diğer üyelerin çalmalarını gözlemleyerek geri bildirim vermelerine olanak tanır. Böylece hem bireysel hem de topluluk esasında gelişim sağlanır.

Performans Görevleri: Öğrencilerin toplu çalmada öğrendikleri teknik ve müzikal öğrenme çıktıları sergileyebileceği bireysel veya grup performansları değerlendirilir. Örneğin mini konserler veya grup çalışmaları sırasında öğrencilerin topluluk içindeki rollerini nasıl yerine getirdikleri, grup içi uyum, teknik beceriler ve müzikal ifade becerileri gözlemlenir.

Ölçme ve değerlendirme süreçlerinde öğrencilerin bireysel gelişim hızları ve topluluk içindeki öğrenme ihtiyaçları dikkate alınarak farklı yaklaşımlar benimsenmiştir. Alternatif ölçme araçları; öğrencilerin öğrendiklerini yalnızca teknik yeterlilik açısından değil, müzikal ve sanatsal ifadeye dönüştürerek grup içindeki etkileşimlerinde nasıl kullanabileceklerini değerlendirmeye odaklanır.

Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'nda ölçme ve değerlendirme süreçleri sadece teknik doğruluğu değil, öğrencinin müziği anlamlandırma, kendini ifade etme, grup içindeki rolünü benimseme ve estetik algısını geliştirme sürecini de kapsayan bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Programın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin geri bildirim odaklı ve gelişim temelli ölçme ve değerlendirme süreçlerini benimsemeleri beklenmektedir.

1.2.4. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

- Çalgı toplulukları dersi, öğrencilerin topluluk içindeki çalma becerilerini geliştirmeleri için yapılandırılmıştır. Bu yaşantılar, öğrencilerin birlikte çalma deneyimlerini arttırarak grup içindeki müzikal uyum ve etkileşim becerilerini kazanmalarını hedefler. Örneğin bir çalgı topluluğunda uyumlu bir şekilde çalabilmek için önce öğrencilerin bireysel olarak doğru ritmik anlayış ve nota okuma becerilerini kazanmış olmaları gerekmektedir. Bu temel yetkinlikler oluşturulduktan sonra toplu çalma sırasında müzikal ifade ve grup dinamiklerine uyum sağlamak daha etkili olacaktır.
- Her bir topluluğun çalma teması planlanırken öğrencilerin topluluk içindeki etkileşim için gerekli bilgi ve becerilere sahip olup olmadığı değerlendirilmelidir. Öğrencilerin çalma becerilerini grup içinde uygulayabilmesi için sosyal ve duygusal hazırlıkları göz önünde bulundurulmalı, gerektiğinde eksik ya da hatalı öğrenmelerin giderilmesi için uygun çalışmalar yapılmalıdır.
- Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınarak öğrenme-öğretme sürecinin başında ön değerlendirme yapılması önemlidir. Bu, öğrencilerin grup içindeki rollerini üstlenerek toplulukla çalma sürecine uygun hâle gelmelerine yardımcı olur. Ayrıca önceki bilgilerle yeni öğrenilen beceriler arasında köprü kurulmalı, topluluk çalma süreçlerinin sosyal hayattaki yeri ve önemi öğrencilere anlatılmalıdır.

- Çalgı toplulukları dersi, müzik dışındaki disiplinlerden de beceriler kullanılarak daha zengin öğrenme deneyimleri sunar. Öğrenciler; grup içindeki iletişim becerilerini, iş birliği yapma yeteneklerini, empati geliştirme gibi becerilerini müziksel ifadeleriyle birleştirerek kullanmalıdır. Ayrıca müzikal beceriler ve sosyal beceriler arasında sıkı bir ilişki kurulmalıdır.
- Modern müzik eğitimi anlayışının getirdiği değişim ve dönüşümler, çalgı toplulukları dersine de yansımaktadır. Çalgı toplulukları; sadece teknik beceri değil, aynı zamanda grup içindeki etkileşimini, birlikte yaratma sürecini ve müzikal estetiği de içeren bir deneyim olmalıdır.
- Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme-öğretme uygulamaları; topluluk çalma becerilerini geliştiren ve öğrencilerin müzikal farkındalıklarını arttıran, beceri, eğilim ve değerler bütünlüğü içinde planlanmalıdır. Bu uygulamalar, grup performanslarının kalıcılığını ve anlamını arttırmak için topluluk içinde etkileşimi güçlendirecek aktiviteleri içermelidir. Çalgı toplulukları dersinde grup içindeki diğer çalgılarla uyum içinde nasıl çalacakları öğretilmeli, grup sesini oluşturma ve dinleme becerileri kazandırılmalıdır. Her bir öğrencinin katkısının topluluğun genel müzikal ifadesine nasıl etki ettiğini anlaması sağlanmalıdır.
- Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'nda Türk müziği makamları da ele alınarak öğrencilerin geleneksel müzik kültürüne duyarlılık kazanmaları sağlanmalıdır. Bu süreç, grup içindeki her bireyin makamsal ifadeyi birlikte çalma içinde nasıl uyumlu bir şekilde kullanacağına yönelik çalışmalarla desteklenmelidir. Öğrenciler, makamsal çalma yetkinliklerini grup çalma sürecine entegre ederek topluluk içindeki müzikal ifade çeşitliliğine katkı sağlarlar.

1.2.5. Farklılaştırma

Çalgı toplulukları dersinde öğrencilerin edinmesi beklenen müzikal beceriler genellikle aynıdır ancak her öğrencinin grup içindeki rolü, ilerleme hızı ve öğrenme tarzı farklılık gösterebilir. Bu nedenle farklılaştırma uygulamaları, her öğrencinin ihtiyaçlarına ve gelişim düzeyine göre uyarlanarak sunulmalıdır.

Farklılaştırmanın bir boyutu olan "zenginleştirme", grup içindeki hızlı ilerleyen ve müzikal becerileri daha derinlemesine kavrayabilen öğrencilere yöneliktir. Bu öğrenciler; çalgı topluluğunda daha karmaşık ritmik yapılar, toplu çalma teknikleri ve müzikal etkileşim konularında ileri düzeyde çalışmalar yapabilirler. Zenginleştirme faaliyetleri; öğrencilere farklı müzik türlerinde grup çalma deneyimleri kazandırmak, toplu çalmadaki liderlik becerilerini geliştirmek, daha yaratıcı projelerde yer almak gibi fırsatlar sunabilir. Ayrıca öğrencilerin teknolojiyi kullanarak toplu çalma deneyimlerini dijital ortamda geliştirmelerine yönelik projelere de yer verilebilir.

Farklılaştırmanın diğer boyutu olan "destekleme", grup çalmada daha fazla rehberlik ve desteğe ihtiyaç duyan öğrencilere yöneliktir. Bu süreç; öğrencilerin toplu çalma becerilerini geliştirmek için ekstra görsel ve işitsel kaynaklar sunmayı, grup içinde birlikte çalma deneyimini pekiştirmeyi ve bireysel rehberlik sağlamayı içerir. Öğrencilerin daha fazla pratik yapmalarına olanak sağlamak amacıyla akran öğrenme yöntemleri ve grup içindeki küçük çalışma gruplarına yönlendirmeler de önemli bir destekleme biçimidir. Öğretmen, öğrencilerin toplu çalma becerilerini geliştirmeleri için aktif rehberlik yaparak süreci daha verimli hâle getirebilir.

Çalgı toplulukları dersinde makamsal çalma becerileri de önemli bir yer tutar. Zenginleştirme kapsamında öğrencilerin farklı müzik kültürlerinde ve geleneksel topluluk çalma biçimlerinde makamsal geçişleri deneyimlemeleri ve bu yapıları anlamaları sağlanabilir. Ayrıca öğrencilere makamsal yapıları çalarken grup içindeki diğer üyelerle uyum içinde nasıl hareket edebilecekleri öğretilir. Destekleme sürecinde ise öğrencilerin makamsal yapıları daha kolay anlaması için dinleme ve nota okuma çalışmaları yapılır, pratikler düzenlenir ve bu çalışmalar grup içinde uygulanır.

Öğretmenler hem zenginleştirme hem de destekleme faaliyetlerini öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak kapsayıcı bir anlayışla yürütmelidir. Bu faaliyetler, öğrencilerin çalgı toplulukları dersindeki müzikal gelişimlerini desteklemek ve grup içindeki performanslarını iyileştirmek amacıyla önemli bir araçtır.

1.3. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Tema temelli yaklaşımla hazırlanan Çalgı Toplulukları Öğretim Programı 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda haftalık 2 ders saati uygulanacak şekilde planlanmıştır. Programda yer alan her sınıf düzeyi için tema isimleri "Çalgı Toplulukları Dersi Sınıflara Göre Temalar" tablosunda gösterilmiştir.

3. SINIF	4. SINIF	5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF
ÇT. 3.1. Çalgı Topluluklarının Tarihi	ÇT. 4.1. Oda Müziği ve Fasil Müziği	ÇT. 5.1. Toplu İcra (Dörtlü Grup)	ÇT. 6.1. 5/8, 7/8, 9/8'lik Usullerle Toplu İcra	ÇT. 7.1. Toplu İcra (Beşli Grup)	ÇT. 8.1. Toplu İcra (Altılı Grup)
ÇT. 3.2. Çalgı Türleri	ÇT. 4.2. Tek Sesli Toplu İcra	ÇT. 5.2. Küçük Usullerle Toplu İcra Çalışmaları	ÇT. 6.2. Kürdi Makamı Dizisiyle Toplu İcra	ÇT. 7.2. Rast Makamı Dizisiyle Toplu İcra	ÇT. 8.2. Güncel ve Popüler Müziklerle Toplu İcra
ÇT. 3.3. Türk Müziğindeki Çalgıları Tanıyorum	ÇT. 4.3. Toplu İcra (İkili Grup)	ÇT. 5.3. Çargâh Makamı Dizisiyle Toplu İcra	ÇT. 6.3. Hicaz Makamı Dizisiyle Toplu İcra	ÇT. 7.3. Uşşak Makamı Dizisiyle Toplu İcra	ÇT. 8.3. Repertuar Oluşturuyorum
ÇT. 3.4. Birlikte Çalmaya Giriş	ÇT. 4.4. Toplu İcra (Üçlü Grup)	ÇT. 5.4. Buselik Makamı Dizisiyle Toplu İcra	ÇT. 6.4. Nihavend Makamı Dizisiyle Toplu İcra	ÇT. 7.4. Hüseyini Makamı Dizisiyle Toplu İcra	ÇT. 8.4. Projemi Seslendiriyorum

Temaların işleniş sırası, içerdiği öğrenme çıktıları sayısı ve temaların süreleri aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

3. SINIF ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ TEMALARI

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Çalgı Topluluklarının Tarihi	2	14	19
2. Çalgı Türleri	2	16	22
3. Türk Müziğindeki Çalgıları Tanıyorum	2	20	28
4. Birlikte Çalmaya Giriş	2	18	25
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
TOPLAM	8	72	100

4. SINIF ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ TEMALARI

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Oda Müziği ve Fasil Müziği	3	14	19
2. Tek sesli Toplu İcra	1	18	25
3. Toplu İcra (İkili Grup)	2	18	25
4. Toplu İcra (Üçlü Grup)	2	18	25
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
TOPLAM	8	72	100

5. SINIF ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ TEMALARI

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Toplu İcra (Dörtlü Grup)	2	16	22
2. Küçük Usullerle Toplu İcra	1	16	22
3. Çargâh Makamı Dizisiyle Toplu İcra	1	18	25
4. Buselik Makamı Dizisiyle Toplu İcra	1	18	25
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
TOPLAM	5	72	100

6. SINIF ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ TEMALARI

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. 5/8, 7/8, 9/8'lik Usullerle Toplu İcra	1	16	22
2. Kürdi Makamı Dizisiyle Toplu İcra	1	16	22
3. Hicaz Makamı Dizisiyle Toplu İcra	1	18	25
4. Nihavend Makamı Dizisiyle Toplu İcra	1	18	25
Okul Temelli Planlama*		4	6
TOPLAM	4	72	100

7. SINIF ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ TEMALARI

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Toplu İcra (Beşli Grup)	2	16	22
2. Rast Makamı Dizisiyle Toplu İcra	1	16	22
3. Uşşak Makamı Dizisiyle Toplu İcra	1	18	25
4. Hüseyini Makamı Dizisiyle Toplu İcra	1	18	25
Okul Temelli Planlama*		4	6
TOPLAM	5	72	100

8. SINIF ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ TEMALARI

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Toplu İcra (Altılı Grup)	2	18	25
2. Güncel ve Popüler Müziklerle Toplu İcra	1	18	25
3. Repertuar Oluşturuyorum	2	16	22
4. Projemi Seslendiriyorum	1	16	22
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
TOPLAM	6	72	100

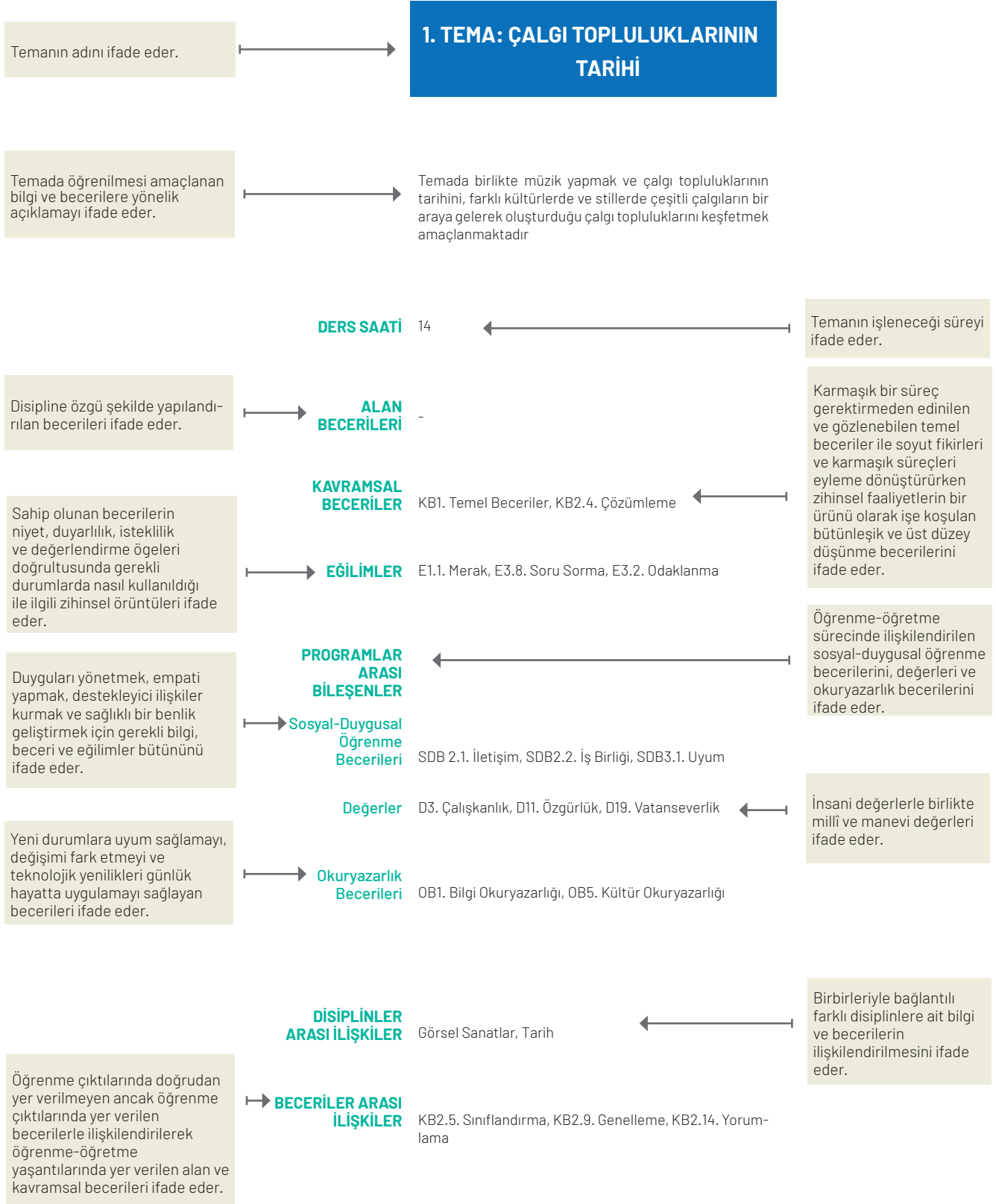
- Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

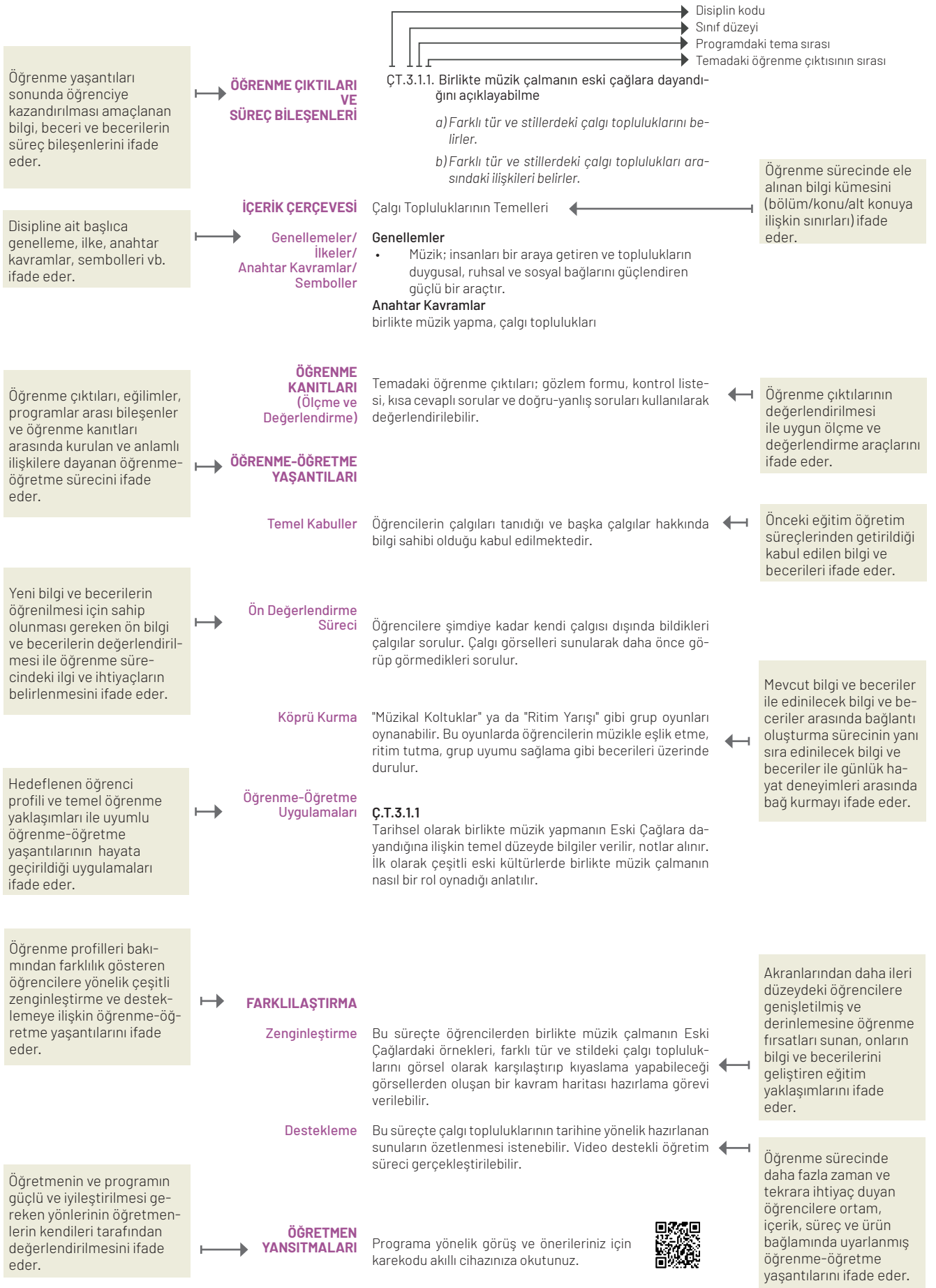
1.4. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE EBATLARI

DERS KİTABI	FORMA SAYILARI	KİTAP EBADI
ÇALGI TOPLULUKLARI 3. SINIF	4-6	19,5 cm ve 27,5 cm
ÇALGI TOPLULUKLARI 4. SINIF	4-6	19,5 cm ve 27,5 cm
ÇALGI TOPLULUKLARI 5. SINIF	4-6	19,5 cm ve 27,5 cm
ÇALGI TOPLULUKLARI 6. SINIF	5-7	19,5 cm ve 27,5 cm
ÇALGI TOPLULUKLARI 7. SINIF	5-7	19,5 cm ve 27,5 cm
ÇALGI TOPLULUKLARI 8. SINIF	5-7	19,5 cm ve 27,5 cm

1.5. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı'nın temalarının yapısı aşağıdaki infografikte verilmiştir.





3.SINIF

1. TEMA: ÇALGI TOPLULUKLARININ TARİHİ

Temada birlikte müzik yapma ve çalgı topluluklarının tarihini, farklı kültürlerde ve stillerde çeşitli çalgıların bir araya gelerek oluşturduğu çalgı topluluklarının keşfedilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler, KB2.4. Çözümleme

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB 2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D11. Özgürlük, D14. Saygı, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Görsel Sanatlar, Tarih

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.5. Sınıflandırma, KB2.14. Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- Ç.T.3.1.1. Birlikte müzik çalmanın eski çağlara dayandığını açıklayabilme
 Ç.T.3.1.2. Farklı tür ve stillerdeki çalgı topluluklarının özelliklerini çözümleyebilme
 a) Farklı tür ve stillerdeki çalgı topluluklarını belirler.
 b) Farklı tür ve stillerdeki çalgı toplulukları arasındaki ilişkileri belirler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Çalgı Topluluklarının Temelleri

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Müzik, insanları bir araya getiren ve toplulukların duygusal, ruhsal ve sosyal bağlarını güçlendiren güçlü bir araçtır.
- Birlikte müzik yapma farklı kültürlerde müziğin sosyal, dinî ve kültürel bir anlam taşıdığı dönemlerden itibaren var olmuştur.
- Eski çağlardan bu yana müzik toplulukları; toplumları bir araya getirmenin, iletişim kurmanın ve kültürel bağları güçlendirmenin bir aracı olmuştur.

Anahtar Kavramlar

birlikte müzik yapma, çalgı toplulukları

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; gözlem formu, kontrol listesi, kısa cevaplı sorular ve doğru-yanlış soruları kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere performans görevi olarak ilk uygarlıklardaki ve Osmanlıdaki çalgı topluluklarını anlatan resim, afiş ya da dijital içerik hazırlama görevi verilebilir. Performans görevi olarak ilgilendikleri müzik türü ve çalgı topluluklarına yönelik görsel materyaller oluşturmaları istenebilir. Performans görevleri tarihsel doğruluk, görsel organizasyon, müziksel bağlam gibi ölçütleri kullanarak dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çalgıları tanıdığı ve başka çalgılar hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilere şimdiye kadar kendi çalgısı dışında bildikleri çalgılar sorulur. Çalgı görselleri sunularak daha önce görüp görmedikleri sorulur. Çeşitli çalgı sesleri dinletilerek çalgıları tahmin etme oyunu kurgulanabilir. Dinlediği müziklerde hangi çalgıların kullanıldığına yönelik sorular sorulur.

Köprü Kurma

"Müzikal Koltuklar, Ritim Yarışı" gibi grup oyunları oynanabilir. Bu oyunlarda öğrencilerin müzikle eşlik etme, ritim tutma, grup uyumu sağlama gibi becerileri üzerinde durulur. Oyunlardan sonra birlikte müzik yapmanın deneyimi üzerine sorular sorulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T.3.1.1

Tarihsel olarak birlikte müzik yapmanın Eski Çağlara dayandığına ilişkin temel düzeyde bilgiler verilir, notlar alınır. İlk olarak çeşitli eski kültürlerde (Antik Yunan'daki orkestra, Afrika'daki ritüel müzikleri, geleneksel Türk halk müzikleri) birlikte müzik çalmanın nasıl bir rol oynadığı anlatılır. Öğrencilerin farklı dönemlerde yaşayan insanların müziği nasıl kullandığını keşfetmeleri sağlanır **(OB1)**. Farklı tarihsel ve kültürel bağlamlarda müziğin örneğin dinî törenlerde, savaşlarda, doğum ve ölüm ritüellerinde nasıl kullanıldığı üzerine sorular sorularak tartışılır **(E1.1)**. Önceden hazırlanan kavram haritalarıyla bilgiler desteklenir. Osmanlı saray orkestrası olarak bilinen "Enderun Meşk Grubu" ve çeşitli müzik toplulukları, yine Osmanlı döneminin en önemli çalgı toplulukları olan "fasıl" adı verilen müzik programlarından bahsedilerek kendi kültürümüzdeki çalgı topluluklarına yönelik bilgi verilir **(D19.2)**. Bu değerlerin gelecek nesillere aktarılmasının önemi üzerinde durulur **(D19.3, OB5)**. Video ve ses dosyalarıyla hem işitsel hem görsel olarak bilgiler pekiştirilir. Öğrencilerden birlikte çalmanın önemi ve temelleri üzerine yorumlarda bulunmaları istenir **(KB 2. 14, D3.4)**. Öğrencilerin birlikte müzik yaparak toplu çalmaya ilişkin ilk keşiflerini yapmaları sağlanır. Bunun için öğrencilere basit çalgılar (davul, marakas, ziller, melodika vb.) dağıtılarak bir ritim çalışması yapılır. Öğrenciler, birlikte çalma sürecine odaklanırlar **(E3.2)**. Öğretmen, birlikte çalma kurallarını ve ritimleri öğretir **(D14.1)**. Ardından grup hâlinde uyum içinde çalma gerçekleştirilir **(SDB2.2, SDB3.1, D3.4)**. Öğrencilere performans görevi olarak ilk uygarlıklardaki ve Osmanlıdaki çalgı topluluklarını anlatan resim, afiş ya da dijital içerik hazırlama görevi verilebilir. Yapılan çalışmalar tarihsel doğruluk, görsel organizasyon ve müziksel bağlam kriterlerine göre dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir.

Ç.T.3.1.2

Müzikte tür kavramı üzerinde durulur. Öğrencilerden bildikleri müzik türlerine örnek vermeleri istenir **(OB1)**. Öğrencilerin dinledikleri her müzik türüne ait çalgılar listelenir. Tarihi müzik aletlerini ve nasıl çalındıklarını öğretmek için görseller ve ses kayıtları kullanılır. Öğrencilere antik Yunan'dan, Mısır'dan veya Osmanlı İmparatorluğu'ndan gelen çalgılar hakkında bilgi verilir. Öğrencilere çeşitli kısa örnekler dinletilir ve çalınır **(OB5)**. (klasik bir orkestra müziği, bir caz parçası, geleneksel bir halk müziği parçası, pop müzikten bir şarkı gibi) Dinlemeler yapıldıktan sonra öğrencilerden hangi müziklerin hangi topluluklara ait olabileceğini tahmin etmeleri istenir **(E1.1)**. Önceden hazırlanmış türlere göre çalgılara yönelik eşleşme kartları dağıtılıp eşleştirilerek sınıflandırma yapılır **(KB2.5)**. Kartlar öğrenciler arasında değiştirilerek süreç tamamlanır. Öğrencilerin bilgilerden yola çıkarak farklı tür ve stillerdeki çalgı topluluklarını belirlemesi istenir. Öğrencilerden dinledikleri veya izledikleri çalgı topluluklarıyla ilgili olarak müzik tarzını tanımlayan öneriler alınır ve dinledikleri çalgı topluluklarıyla ilgili değerlendirme yapmaları istenir **(SDB2.1, D11.2)**. Hangi müzik türünü daha çok beğendikleri, hangi çalgıları daha çok sevdikleri sorulur. Öğrencilerin dinledikleri çalgılar ve çalgı toplulukları hakkında alınan yanıtlar doğrultusunda farklı çalgı toplulukları karşılaştırılır **(E3.8)**. Mevcut öğrenilenlerden yola çıkılarak farklı tür ve stillerdeki çalgı toplulukları arasındaki ilişkilerin belirlenmesi istenir. Performans görevi olarak ilgilendikleri müzik türü ve çalgı topluluklarına yönelik görsel materyaller oluşturmaları istenebilir. Performans görevleri tarihsel doğruluk, görsel organizasyon, müziksel bağlam gibi ölçütleri kullanarak dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Bu süreçte öğrencilerden birlikte müzik çalmanın Eski Çağlardaki örnekleri, farklı tür ve stildeki çalgı topluluklarını görsel olarak karşılaştırıp kıyaslama yapabileceği görsellerden oluşan bir kavram haritası hazırlama görevi verilebilir. Öğrencilerden hazırladığı kavram haritasını sunması, sınıf panosunda sergilemesi istenebilir.

Destekleme Bu süreçte çalgı topluluklarının tarihine yönelik hazırlanan sunuların özetlenmesi istenebilir. Video destekli öğretim süreci gerçekleştirilebilir. Tarihsel şemalar hazırlanarak yorumlanması istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



2. TEMA: ÇALGI TÜRLERİ

Temada çalgıların sınıflandırılması, çalgı ailelerinin belirlenmesi; vurmali, yayli, nefesli, tuşlu, telli gibi çalgı türlerinin yapı özelliklerinin açıklanması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB1. Temel Beceriler, KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER

E1.1 Merak, E3.3. Yaratıcılık, E3.4. Gerçeği Arama, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB2.2. İş Birliği, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Görsel Sanatlar, Tarih

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.7. Karşılaştırma, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.3.2.1. Çalgılar ve özelliklerini açıklayabilme

Ç.T.3.2.2. Çalgı türlerini sınıflandırabilme

a) Dinlediği müziklerdeki çalgıları belirler.

b) Dinlediği müziklerdeki çalgıları ayırır.

c) Dinlediği müziklerdeki çalgıları tasnif eder.

ç) Dinlediği müziklerdeki çalgıları belirleyerek adlandırır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Çalgı Türlerinin Özellikleri

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Çalgılar, ses üretme yöntemlerine göre farklı gruplara ayrılır.

Anahtar Kavramlar

çalgılar, tür

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları kısa cevaplı sorular, kavram haritası ve çalışma kâğıdı kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere performans görevi olarak çalgıların benzerlik ve farklılıklarının yer aldığı görsel şemalar oluşturmaları verilebilir. Çalgı türlerinin çalgılara göre eşleştirilebileceği eşleşme kartları oluşturmaları istenebilir. Çalgı türlerinin sınıflandırılmasına yönelik poster yapma görevi verilebilir. Her öğrencinin bireysel çalgısının yer aldığı çalgı türüne yönelik sunum hazırlaması istenebilir. Performans görevleri içerik doğruluğu, tarihsel bağ kurma ve ifade netliği ölçütlerine göre dereceli puanlama anahtarı ile ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çalgı toplulukları ve bunların tarihsel süreci hakkında bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Ön değerlendirme sürecinde öğrencilere şu soruların sorulması önerilmektedir: "Daha önce hangi müzik türlerini dinlediniz, hangi çalgıları duydunuz ve çalgıların nasıl sesler çıkardıklarını hatırlıyor musunuz, evde veya okulda hangi müzikleri dinliyorsunuz ve bu müziklerde hangi çalgıları duyuyorsunuz?"

Köprü Kurma

Birlikte müzik yapmanın tarihsel gelişimi üzerinden hareketle öğrencilere farklı çalgıların ses üretme biçimlerine ilişkin sorular sorulması önerilir, böylece öğrencilerin bu farklılıkları fark etmeleri desteklenmiş olur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T.3.1.1

Öğrencilerin çaldıkları çalgılar hakkında bildiklerini anlatmaları istenir **(OB1)**. Öğrencilerin çaldıkları çalgılar sunuya yansıtılır. Çalgıların birbirlerine benzeyen özelliklerinin neler olduğuna ilişkin fikir yürütülür **(E3.4)**. Farklılıklarına ilişkin düşünceler alınır. Çalgıları birbirinden ayıran özellikleri listelenir. Öğrencilere birkaç çalgı aynı anda dinletilir ve bu çalgılar arasındaki benzerlik ve farklılıkları değerlendirmeleri istenir.

Çalgılar arasında ses, çalım teknikleri, sesin ne kadar güçlü ya da yumuşak olduğu gibi farklı özellikleri dikkate alarak karşılaştırmalar yapılır **(KB2.7)**. Elde edilen düşüncelerle çalgı özellikleri karşılaştırılmaya çalışılır. Öğrenciler, dinledikleri çalgılardan yola çıkarak ses özelliklerine göre bu çalgıları birbirinden ayıran yönleri belirlemeye çalışır. Benzerlikler ve farklılıklar listelenerek yazılır **(KB2.13)**. Öğrencilerden performans görevi olarak çalgıların benzerlik ve farklılıklarının yer aldığı görsel şemalar oluşturmaları istenebilir. Performans görevi içerik doğruluğu ve ifade netliğine göre değerlendirilebilir.

Ç.T.3.2.2

Çalgı aileleri hakkında bilgi verilir **(OB1)**. Öğrencilerin dinledikleri çalgıların neler olduğu belirlenir. Çalgıların nasıl sınıflandırılabileceği üzerine sorular sorulur **(E 1.1)**. Fikir yürütme-leri istenir. Öğrencilere farklı çalgıların sesleri dinlettirilir (keman, flüt, davul, gitar). Çalınan her çalgının özellikleri (hangi çalgı grubuna ait olduğu, hangi ses özelliklerinin ön planda olduğu gibi) açıklanır. Farklı çalgıları duyduklarında ses özelliklerine göre hangi çalgıya ait olduğunu tahmin etmeleri istenir **(E3.3)**. Çalgı türlerinin sınıflandırılmasına ilişkin hazırlanan görsel materyal paylaşılır **(E3.8)**. Öğrencilere farklı müzik türlerinden örnekler dinletilir. Örneğin bir orkestral parça veya bir halk müziği parçası. Her bir müzik için öğrencilerden hangi çalgıları duyduklarını yazmaları istenir **(SDB3.3, D16.3)**. Ardından öğrencilerden bireysel çalgılarının hangi türe ait olduğunun belirlenmesi istenir **(KB2.14)**.

Vurmali, nefesli, yaylı, tuşlu, telli çalgılara ait çalgılar ayrı ayrı hazırlanan görsellerle sunulur. Çalgılar ve çalgı türleri başlıklı eşleşme oyunu hazırlanır. Görsel yansıtılır ve dağıtılan kartlara göre hangi türe ait olduklarını eşleştirmeleri istenir **(SDB2.2, KB2.13)**. Öğrencilerden performans görevi olarak çalgı türleriyle ilgili eşleşme kartları oluşturmaları istenebilir. Çalgı türlerinin sınıflandırılmasına yönelik poster yapma görevi verilebilir. Her öğrencinin bireysel çalgısının yer aldığı çalgı türüne yönelik sunum hazırlaması istenebilir. Performans görevleri içerik doğruluğu, müziksel ve ifade netliği ölçütlerine göre dereceli puanlama anahtarı ile ölçülebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

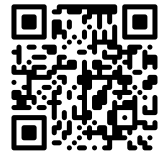
Bu süreçte sınıfta dinletilen parçalardan daha fazla çalgı içeren bir şarkının çalgılarının belirlenmesi görevi verilebilir. Diğer çocuklar çalgı türlerini ayıran özellikleri listelerken bu öğrencilerden gerekçelerini de ekleyerek bir liste hazırlamaları istenebilir.

Destekleme

Bu süreçte çalgılardan oluşan görseller verilerek eşleştirmeleri istenebilir. Dinlenen şarkılardaki bildikleri çalgıların listelenmesi istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



3. TEMA: TÜRK MÜZİĞİNDEKİ ÇALGILARI TANIYORUM

Temada Türk müziği çalgılarının tanınması, özelliklerinin bilinmesi ve türlere göre ayırt edilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 20

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler, KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Görsel Sanatlar, Tarih

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.13. Yapılandırma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- Ç.T.3.3.1. Türk müziği çalgılarını tanıyabilme
 Ç.T.3.3.2. Türk müziği çalgılarını sınıflandırabilme
- Türk müziğindeki çalgıları belirler.*
 - Türk müziğindeki çalgıları ayırır.*
 - Türk müziğindeki çalgıları tasnif eder.*
 - Türk müziğindeki çalgıları adlandırır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Türk Müziği Çalgı Özellikleri

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Türk müziği çalgıları; farklı bölgeler, gelenekler ve dönemler boyunca evrilmiş ve her biri kendine özgü bir karakter taşımaktadır.

Anahtar Kavramlar

Türk müziği, Türk müziği çalgıları

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; gözlem formu, öz değerlendirme formu ve kısa cevaplı sorular kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Türk müziğindeki çalgıların özelliklerine yönelik görsel materyaller oluşturulması istenebilir. Türk müziğinde kullanılan çalgıları sınıflandırabilmesine yönelik kavram haritaları oluşturulması görevi verilebilir. Performans görevleri; dereceli puanlama anahtarıyla özgünlük, açıklık ve konuyla bağlantı ölçütleriyle değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çalgı türlerini ve çalgı ailelerinin özelliklerini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilere dinledikleri müziklerdeki çalgıların neler olduğuna yönelik sorular sorulur. Verilen cevaplara göre çalgılar listelenir. Listedenden yola çıkarak Türk müziğine ait çalgıların hangileri olabileceği üzerine görüşleri alınır.

Köprü Kurma

Öğrencilerden çalgı türlerinden yola çıkarak telli, vurmali, nefesli, yaylı ve tuşlu çalgı ailelerinin Türk müziğinde hangi çalgılarla ilişkilendirilebileceğine dair görüşlerini paylaşmaları istenir. Bu sayede çalgı türleri ile Türk müziği çalgıları arasında bağlantı kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T. 3.3.1

Öğrencilere çaldıkları müzik aletlerinin hangi kültüre ve müzik türüne ait olabileceği hakkında sorular sorulur. Öğrencilere farklı müzik türleri dinletilir. Özellikle kendi kültürümüze ait olan ve halk müziği türündeki türküler dinletilir (Türk sanat müziği, Türk halk müziği) **(OB1)**. Dinlenen müzikleri dikkatlice incelemeleri istenir. Dinletilen her parçada öğrenciler, duydukları çalgıları belirlemeye çalışırlar. Çalgıların adlarını öğrencilere söylemeden, sadece dinlemeye dayalı olarak çalgıları tanımaları beklenir. Müzikler dinlenirken hangi müzik aletlerinin kullanıldığına yönelik akıl yürütmeleri sağlanır **(KB 2.16)**. Böylece, Türk müziği çalgılarının neler olduğunun yanı sıra bu çalgılara ilişkin milli bilincin gelişmesine katkıda bulunulmaya çalışılır **(D19.1)**. Öğrencilerden performans görevi olarak Türk müziğindeki çalgılar ve özelliklerine yönelik görsel materyaller oluşturulması istenebilir. Performans görevleri; dereceli puanlama anahtarıyla özgünlük, açıklık ve konuyla bağlantı ölçütleriyle değerlendirilebilir.

Ç.T.3.3.2

Çalgı aileleri hakkında hazırlanan bilgi görseli sunulur **(KB2.6)**. Çalgıların nasıl sınıflandırılabilirliği üzerine sorular sorulur **(E 1.1)**. Öğrencilerin görüşleri alınır. Öğrencilerin bireysel çalgılarının hangi türe ait olabileceği sorulur **(E3.8)**. Çalgı türlerinin sınıflandırılmasına ilişkin hazırlanan görsel materyal paylaşılır. Her bir çalgı hakkında kısaca bilgi edinmeleri sağlanır ve çalgıların sınıflandırılmasında dikkate alınacak özellikler belirlenir. Ayrıca görselden yola çıkarak Türk müziği çalgılarını belirler. Öğrencilerden bireysel çalgılarının hangi türe ait olduğunun belirlenmesi istenir. Öğrencilere çeşitli çalgıların görselleri ve ses örnekleri gösterilir (bağlama, ney, darbuka). Öğrencilerden her çalgıyı ayırt etmeleri ve bu çalgıları özelliklerine göre sınıflandırmaları istenir **(SDB3.3)**. Çalgıların ses üretme şekillerine göre farklılıklarını ayırt etmeleri sağlanır. Bireysel çalgılarını sınıflandırmaları istenir. Vurmalı, nefesli, yaylı, tuşlu, telli çalgılara ait çalgılar ayrı ayrı hazırlanan görsellerle sunulur. Çalgılar ve çalgı türleri başlıklı eşleşme oyunu hazırlanır. Öğrencilerin etkinliklerde aktif rol almaları **(D3.4)** ve hedef için arkadaşlarına destek olmaları **(D4.1)** sağlanır. Görsel yansıtılır ve dağıtılan kartlara göre çalgıların hangi türe ait olduklarını eşleştirmeleri ve etiketlemeleri istenir **(KB2.13)**. Türk müziğinde kullanılan çalgıların sınıflandırılabilmesine yönelik kavram haritaları oluşturma performans görevi verilebilir. Performans görevleri; dereceli puanlama anahtarıyla özgünlük, açıklık ve konuyla bağlantı ölçütleriyle değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

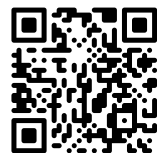
Bu süreçte Türk müziği çalgılarını, benzer özelliklere sahip diğer kültürlerin çalgılarıyla karşılaştırmaları istenebilir. Öğrencilerden farklı Türk müziği türlerinde (halk müziği, sanat müziği, tasavvuf müziği, Türk dinî musikisi, mehter müziği vb.) kullanılan çalgıları incelemeleri ve bu çalgıların müzik türünün karakterine nasıl katkıda bulunduğunu tartışmaları istenebilir. Öğrencilerden farklı Türk müziği eserlerini incelemeleri ve her bir çalgının eserdeki rolünü (melodi, ritim, eşlik vb.) analiz etmeleri istenebilir.

Destekleme

Bu süreçte kavram haritaları; çalgı görselleri, Türk müziği çalgılarının videoları gibi materyallerle süreç desteklenebilir. Çalgıların çalınma tarzları, önemli sanatçılar, çalgının Türk müziği içindeki rolü ve özelliklerine ilişkin drama etkinliklerine yer verilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



4. TEMA: BİRLİKTE ÇALMAYA GİRİŞ

Temada birlikte çalma sürecinde dikkat edilecek husus ve kuralların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum Becerisi

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D12. Sabır, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar, Tarih

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.8. Sorgulama, KB2.18 Tartışma



ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.3.4.1. Birlikte çalmanın önemini açıklayabilme

Ç.T.3.4.2. Birlikte çalmada dikkat edilecek hususları belirleyebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Birlikte Çalma

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Birlikte çalmak, müzikal anlamda güçlü bir iletişim ve uyum gerektirir.
- Birlikte çalmak, müzisyenlerin birbirlerini dinleyip zamanlama, dinamikler ve müzikal ifadelerde uyum sağlamalarını gerektirir.

Anahtar Kavramlar

birliktelik, uyum

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıdı, bülten panosu ve açık uçlu sorular kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere birlikte çalmanın önemine ilişkin görüşlerini maddeler hâlinde sunu oluşturmalarını içeren bir performans görevi verilebilir. Birlikte çalmada dikkat edilecekleri içeren görsel şemalar yapılması istenebilir. Öğrencilerin performans görevleri içeriklerini kapsamlılık ve doğruluk açısından değerlendirmek için analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin birlikte çalmanın temellerine ilişkin bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerin veya katılımcıların daha önce birlikte müzik yapıp yapmadığı, bu konuda herhangi bir deneyimleri olup olmadığı öğrenildikten sonra aşağıdaki sorular sorulabilir:

- Daha önce bir grup içinde müzik yaptınız mı? Bu deneyimi nasıl tanımlarsınız?
- Birlikte müzik yaparken karşılaştığınız en büyük zorluklar nelerdi?
- Birlikte çalma hakkında bildiğiniz veya düşündüğünüz kurallar nelerdir?
- Bir grup içinde çalarken hangi unsurlara dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Köprü Kurma

Bir iş toplantısında veya proje çalışmasında herkesin farklı becerileri ve bilgileri vardır ve bu becerileri birlikte uyum içinde kullanmak, başarılı bir sonuç elde etmek için nelerin gerekli olduğu üzerine tartışma yapılır. Buradan yola çıkarak birlikte müzik yaparken bir takımında iyi bir iletişim ve ortak bir amaç doğrultusunda ilerlemek gerekliliği ve birbirini desteklemesi ve uyumlu bir şekilde çalışmasının önemli olduğu hususlar vurgulanarak köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T.3.4.1

Öğrencilere birlikte çalmanın, birlikte bir hedef uğruna çabaların birleşmesinin, kişilerarası ilişkileri nasıl güçlendirdiği anlatılır. Grup çalmanın sadece teknik değil, aynı zamanda sosyal bir deneyim olduğu belirtilir. Öğrencilerden konuya ilişkin düşünceler alınır. Birlikte çalma sürecinde grup iletişiminin önemi sorgulanır (**KB2.8, D4.2**). Sadece teknik becerilerini değil, aynı zamanda grup dinamiği, empati, sabır, iş birliği gibi sosyal becerilerin önemi açıklanır (**SD2.2, D12.3**).

Öğrencilerin birlikte çalma ile ilgili elde ettikleri bilgiler tartışılır (**KB2.18, OB1**). Grup içindeki bireylerin birbirini ne kadar iyi anladığını görmeleri, öğrencilerin birlikte çalmanın daha büyük bir anlam taşıdığını fark etmeleri sağlanır (**SDB2.1, E2.1**).

Farklı çalgılar ve bireylerin birleşiminin, daha yaratıcı ve zengin bir müzikal deneyim yarattığı üzerinde durulur (**E3.3**). Öğrencilere grup çalışmasının, her bireyin farklı bir bakış açısı ve müzikal gelişim sağladığı vurgulanır (**E2.2**). Öğrencilerden performans görevi olarak birlikte çalmanın önemine ilişkin görüşlerini maddeler hâlinde sunmaları istenebilir. Öğrencilerin performans görevleri içeriklerini kapsamlılık ve doğruluk açısından değerlendirmek için analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

Ç.T.3.4.2

Öncelikle çalgıların bireysel olarak akort edilmesinin önemi vurgulanır. Çalgının akordunun doğru yapılmasının birlikte çalmanın başlangıcı olduğu anlatılır. Birlikte çalma ile ilgili elde edilen bilgiler ışığında kuralların neler olabileceği sorgulanır. Bir grup içinde çalarken zamanlama, dinleme becerileri ve iş birliğinin gerekliliğinin üzerinde durulur (**D14.1**). Şefi takip etmenin birlikte çalmadaki önemi belirtilir (**SDB2.2**). Öğrenciler, farklı çalgılarla birlikte çaldığında ritmin uyumlu olması gerektiğini öğrenmelidir. Öğrencilere basit bir ritim örneği verilir ve grup hâlinde aynı ritmi takip etmeleri istenir. Öğrencilerin birbirlerini dinlemeleri gerekliliği, grup hâlinde müzik yaparken diğer arkadaşlarının çaldığına dikkat etmenin, doğru zamanlamayı yakalamanın ve uyum sağlamanın önemi üzerinde durulur (**KB2.2., SDB2.1, D3.4, D4.1**). Öğrenciler, bir parçayı çalarken belirlenen tempoya uygun çalmanın önemi "tempo" kavramı vurgulanır (**D12.2**). Belirtilen kurallar görsel materyallerle desteklenir. Birlikte çalarken herkesin aynı zamanda çalmaya özen göstermesi gerektiğine dikkat çekilir (**D3.4**). Bir orkestrada ya da grup hâlinde çalarken herkesin birbiriyle uyum içinde olması gerektiği vurgulanır (**SDB3.1**). Öğrencilerin birlikte çalma kurallarını özetlemesi istenir (**KB2.3**). Birlikte çalmada uyum, dinleme, tempo gibi kuralları anlatan kısa bir hikâye veya şarkı hazırlanarak öğrencilerle birlikte söylenir. Öğrencilerden performans görevi olarak birlikte çalmada dikkat edilecekleri içeren görsel şemalar yapılması istenebilir. Öğrencilerin performans görevleri içeriklerini kapsamlılık ve doğruluk açısından değerlendirmek için analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

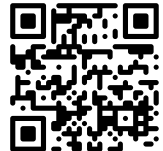
Öğrencilerden birlikte müzik yapmanın önemi ve kurallarını gösteren bir şablon oluşturmaları istenebilir. Öğrenciler, müzikle ilgili bir hikâye yazabilir ve bu hikâyeyi müzikle uyumlu şekilde anlatan bir görsel hazırlayabilirler. Örneğin "Bir grup müzisyen nasıl bir araya gelir ve uyum içinde bir parça çalar?" şeklinde bir hikâye oluşturulabilir.

Destekleme

Birlikte çalma oyunları oluşturularak her öğrenciye ayrı bir sorumluluk verilir ve iş birliğiyle birlikte çalma oyunu gerçekleştirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



4.SINIF

1. TEMA: ODA MÜZİĞİ VE FASIL MÜZİĞİ

Temada oda müziğinin önemi ve tarihine yönelik bilgilerin verilmesi, fasıl müziği ve özellikleri hakkında bilgi sahibi olunması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL**BECERİLER**

KB1. Temel Beceriler, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI**BİLEŞENLER****Sosyal-Duygusal****Öğrenme Becerileri**

SDB1.3. Öz Yansıtma

Değerler

D3. Çalışkanlık, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI**İLİŞKİLER**

Görsel Sanatlar, Tarih

BECERİLER ARASI**İLİŞKİLER**

KB2.7. Karşılaştırma, KB2.14. Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.4.1.1. Oda ve fasıl müziği ile oda müziği toplulukları özelliklerini açıklayabilme

Ç.T.4.1.2. Oda ve fasıl müziği toplulukları özelliklerini çözümleyebilme

a) Oda ve fasıl müziği topluluklarının özelliklerini belirler.

b) Oda müziği ve fasıl müziği özellikleri arasında ilişki kurar.

Ç.T.4.1.3. Oda müziği topluluklarını sınıflandırabilme

a) Oda müziği topluluklarını belirler.

b) Oda müziği topluluklarını ayırır.

c) Oda müziği topluluklarını tasnif eder.

ç) Oda müziği topluluklarını adlandırır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Oda Müziği Toplulukları

Fasıl Müziği Toplulukları

Genellemeler/ Anahtar

Kavramlar/ Sembol ve

Gösterimler

Genellemeler

- Oda müziği, küçük topluluklar tarafından çalınan ve genellikle belirli bir odada veya küçük salonlarda icra edilen bir müzik türüdür.
- Fasıl müziği geleneksel Türk müziğiyle ilişkilidir ve genellikle daha büyük topluluklardan oluşmaktadır.

Anahtar Kavramlar

fasıl müziği, oda müziği

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme ve

Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; açık uçlu sorular, çalışma yaprağı, kontrol listesi ve doğru-yanlış soruları kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak oda ve fasıl müziğine ilişkin bilgilendirme afişleri, farklar ve benzerliklere yönelik şemalar oluşturmaları istenebilir. Oda müziği topluluklarının özelliklerini açıklayan afiş yapılması istenebilir. Oda müziği topluluklarını sınıflandıran çalgı görselleriyle destekleyen sunu hazırlanması istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME

YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çalgı topluluklarının tarihsel sürecini bildiği ve çalgı aileleri hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerin daha önce öğrendikleri çalgı toplulukları hakkında bilgi vermeleri istenir.

Öğrencilere oda müziği ve fasıl müziği kavramlarının birlikte çalma sürecinde neyi temsil edebileceği üzerine açık uçlu sorular sorulabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere çalgı topluluklarının temellerine yönelik düşünceleri sorulur. Tarihte çalgı topluluklarının birlikte müzik yaparken nelere dikkat ettiği ve nasıl grup oluşturdıklarına dair sorular sorularak köprü kurulması sağlanır. Oda ve fasıl müziği kavramının neyi çağrıştırdığına ilişkin beyin fırtınası yapılabilir. Çalgı türlerinden yola çıkarak nasıl oda müziği toplulukları oluşturulabileceğine yönelik listeleme yapılması istenir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları Ç.T.4.1.1

Oda ve fasıl müziği kavramı için hazırlanan bilgi materyali sunulur (OB1). Oda müziğinin tarihsel gelişimi görsel materyallerle açıklanır. Oda müziği ve birlikte çalma üzerine öğren-cilerden yorumda bulunmaları istenir (KB2.14). Oda müziği kavramının müzikte nasıl kul-lanıldığına ilişkin elde edilen bilgilerin sınıf ortamında sunulması istenir (D3.4). Daha önce gördükleri, dinledikleri oda müziklerine ilişkin örnekler sorulur (E3.8). Elde edilen örnek ve bilgilerle oda müziğinin tanımı yapılır. Yapılan tanıma göre öğrencilerin de kendi çalgıları-yla oluşturmak istedikleri oda müziği topluluklarının neler olduğu hakkında bilgi alınır. (E1.1) Oda müziğine yönelik bilgileri listeler. Fasıl müziği, Osmanlı İmparatorluğu'ndan günümüze kadar uzanan ve Türk sanat müziğinin önemli bir türü olan bir müzik formu olduğu bilgisi verilir (D19.2). Fasıl müziğinin genel yapısı açıklanır. Fasıl müziği hem saraylarda hem de halk arasında popüler olan bir müzik türüydü ve Osmanlı'dan itibaren Türk sanat müziğinin temel taşlarından biri hâline geldiği vurgulanır (OB5). Oda müziği ve fasıl müziği arasındaki farklar karşılaştırılır (KB2.7). Öğrencilerden performans görevi olarak oda ve fasıl müziğine ilişkin bilgilendirme afişleri, farklar ve benzerliklere yönelik şemalar oluşturması istenebi-lir. Oda müziği topluluklarını sınıflandıran çalgı görselleriyle destekleyen sunu hazırlanması istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve kontrol listesi kulla-nılarak değerlendirilebilir.

Ç.T.4.1.2

Oda müziği topluluklarının özelliklerine yönelik öğrencilerin önceden elde ettiği bilgiler su-nulur. Oda müziği topluluklarına ilişkin bilgiler verilir. Çalgı aileleri hakkında bilgiler hatırla-tılır (OB1).

Oda müziği topluluklarının nasıl sınıflandırılabilceği üzerine sorular sorulur (E1.1). Öğren-cilerin bireysel çalgılarının hangi türe ait olabileceği sorulur. Oda müziği topluluklarının sı-nıflandırılmasına ilişkin hazırlanan görsel materyal paylaşılır (E3.8). Öğrencilerden bireysel çalgılarının hangi oda müziği topluluklarında yer aldığına ilişkin belirlenmesi istenir. Performans görevi olarak oda müziği topluluklarının özelliklerini açıklayan afiş yapılması; oda müziği topluluklarını sınıflandıran, çalgı görselleriyle desteklenen sunu hazırlanması istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve kontrol listesi kullanılarak de-ğerlendirilebilir.

Ç.T. 4.1.3

Oda müziği toplulukları şeması oluşturularak hangi oda müziği toplulukları olduğuna ilişkin açıklamalar yapılır. Bilgilerden hareketle oda müziği toplulukları belirlenir. Öğrencilerden kendi çalgılarıyla nasıl oda müziği toplulukları oluşturabileceklerini tahmin etmeleri istenir ve oda müziği topluluklarının nasıl ayrıştırıldığına yönelik fikirler üretilir (SDB1.3). İkili, üçlü, dörtlü çalgı toplulukları gibi kavramlar açıklanır. Topluluklar tasnif edilir (KB2.5). Ardından izlenen videoların hangi oda müziği topluluğuna ait olduğu sorulur ve oda müziği toplu-lukları adlandırılır. Performans görevi olarak öğrencilerden çalmak istedikleri oda müziği toplulukları ve çalgılarını yazmaları istenir. Oda müziği topluluklarını sınıflandıran çalgı gör-selleriyle destekleyen sunu hazırlanması istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Bu süreçte öğrenciler, fasıl müziğinin Osmanlı İmparatorluğu'ndaki sosyal ve kültürel etkilerini araştırabilirler. Ayrıca fasıl müziği ile diğer geleneksel Türk müzik türlerinin (Türk halk müziği, tasavvuf müziği) nasıl ilişkilendiğini inceleyebilirler. Kavram haritaları, çalgı görselleri, oda müziği videoları, eşleşme kartları gibi materyaller üretilerek zenginleştirilebilir.

Destekleme Bu süreçte bilgi kavramlarının olduğu görsel şablonlar oluşturulabilir. Farklı kültürlerdeki çalgı topluluklarının benzerlik ve farklarına yönelik sunular yapılabilir. Öğrencilere fasıl müziğinin kökeni hakkında araştırmalar yapmaları ve bunu kültürel bağlamda sunmaları önerilebilir. Ayrıca Osmanlı saraylarında yapılan fasıl geceleri ve bunların toplumsal işlevi üzerine tartışmalar yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



2. TEMA: TEK SESLİ TOPLU İCRA

Temada basit okul şarkılarından yola çıkarak öğrencilerin tek sesli toplu icra sürecine başlanması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar, Tarih

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇT.4.2.1. Tek sesli eserleri toplu çalabilme

- a) Tek sesli toplu icrada çalınacak eseri çözümler.
- b) Tek sesli toplu icrada çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Tek sesli toplu icrada çalgılara özgü teknikleri kullanır.
- ç) Tek sesli toplu icrada müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Tek sesli icra

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Tek sesli eserler, bir ezgi etrafında şekillenen parçalardır.
- Toplu icra yapılırken tüm grup üyeleri melodi etrafında ortak bir müzikal anlayış geliştirir.

Anahtar Kavramlar

birliktelik, toplu icra

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, öz değerlendirme formu ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir. Öğrencilerden performans görevi olarak çalgı toplulukları oluşturarak verilen şarkıları çalmaları istenebilir. Verilen performans görevi birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çalgılarında temel teknik becerilere sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerden bireysel çalgılarında icra ettikleri eserlerden yola çıkarak toplu icra sürecinde dikkat edilmesi gereken unsurların neler olabileceğine yönelik görüşler alınır. Bir şarkıyı tek başına çalma ile birlikte çalma arasındaki farklar üzerine görüşler alınır.

Köprü Kurma

Toplu olarak çalarken herkesin uyum içinde olması gerektiği vurgulanır. Toplu çalmada birlikteliğin önemine dikkat çekilir. Futboldan örnek verilerek farklı disiplinlerle köprü kurmaya çalışılır. Öğrencilere; bir futbol takımında herkes farklı bir pozisyonda oynar ama kazanmak için uyum içinde çalışır, denir. Bir müzik topluluğunda olduğu gibi her müzisyen farklı bir çalgı çalar ama hep birlikte uyum içinde bütünü oluştururlar gibi örnek verilerek köprü kurması sağlanır.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇT.4.2.1

İcra edilecek eserin notaları dağıtılır. Dinleme yapılırken öğrencilerin nota kağıdından takip etmeleri istenir (**E3.2**). Eserin öğretmen rehberliğinde basit deşifresi yapılır ve çalınacak eserin çözümlenmesi istenir (**OB9**). Öğrencilerden çalgılarında doğru duruş ve tutuş pozisyonları alması istenir. Tüm sınıf birlikte bir müzik aleti çalmaya başladığında öğretmen tüm öğrencilerin duruşlarını gözden geçirir. Doğru duruşa odaklanmak için öğretmen, öğrencilere sırasıyla yaklaşarak tutuş ve duruşlarını kontrol eder (**E3.2**).

Öğrencilerin bireysel olarak çalgılarıyla deşifre sürecine devam etmeleri istenir. Öğrencilerden şarkıyı çalarken kullanacakları teknikleri belirlenmesi istenir. Öğretmen deşifre sürecinde öğrencilere rehberlik eder. Öğrenciler önce bireysel olarak çalgılarına özgü teknikleri çalıştıktan sonra öğretmen, grup hâlinde bu teknikleri uygulamaları için onlara rehberlik eder (**SDB2.2**). Bireysel çalışmalar sonlandıktan sonra öğretmenin belirleyeceği tempoda toplu çalma sürecine başlanır. Tempo arttırılarak şarkının doğru temposuna ulaşana kadar etüt şarkı, toplu bir şekilde etüt edilir (**D3.4, D12.3**). Öğrencilerin müziksel bileşenleri (ritim, ezgi, tempo, dinamikler vb.) doğru bir şekilde uygulamasına ve müziksel anlamda grup olarak bir bütün oluşturmaya dikkat edilir (**SDB2.2**). Öğrenciler, şarkıyı bitirip toplu çalmaya başladıklarında her bir öğrencinin müzikal anlamı ve duyguyu doğru bir şekilde yansıttığı öğretmen tarafından kontrol edilerek öğrencilere dönüt verilir. Bu süreç farklı şarkılar belirlenerek tekrar edilir. Öğrencilerden performans görevi olarak çalgı toplulukları oluşturularak verilen şarkıları çalmaları istenebilir. Verilen performans görevi, birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrenciler, grup olarak çalmalarını izleyip değerlendirerek kendi performanslarını geliştirebilecekleri alanları belirleyebilirler. Öğrencilerden bir öz değerlendirme formu hazırlaması, grupla gösterdiği performansı raporlaması ve bu raporları biriktirerek kendine bir performans dosyası hazırlaması istenebilir.

Destekleme

Basitleştirilmiş ezgiler oluşturularak öğrencilerden etüt edilmesi istenebilir. Aynı zamanda öğretmen, öğrencilere müzikal ifadelerini geliştirmeleri için yapıcı geri bildirimler vererek grup içindeki uyum ve müzikal anlamı arttırmalarına yardımcı olabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



3. TEMA: TOPLU İCRA (İKİLİ GRUP)

Temada ikili icra ederken dikkat edilmesi gerekenleri öğrenmesi, öğrencilerin ikili grup eserleri dinlerken müzikal öğeleri fark etmesi ve ikili grup icra sürecine başlaması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB9. Müziksel Dinleme, SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme, KB2.8. Sorgulama, KB2.17. Değerlendirme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇT.4.3.1. İkili eserler dinleyebilme

- a) Dinlediği ikili eserlerin müziksel bileşenlerini tanır.
- b) Dinlediği ikili eserlerin müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- c) Dinlediği ikili eserlerin müziksel bileşenlerini açıklar.

ÇT.4.3.2. İkili şarkılar çalabilme

- a) İkili şarkılarda çalacağı eseri çözümler.
- b) İkili şarkılar çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) İkili şarkılar çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) İkili şarkılar çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İkili Çalgı Toplulukları

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- İkili eserler, bir tür karşılıklı etkileşim gerektirir.
- İkili şarkıları çalarken iki çalgıcının birbirine uyum sağlaması çok önemlidir.
- Çalgıcılar, birbirlerinin sesini doğru bir şekilde dinlemeli ve birbirleriyle ritmik uyum içinde olmalıdır.

Anahtar Kavramlar

çalgı toplulukları, ikili, uyum

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, , öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir. Öğrencilerden ikili eser örnekleri bulup bu örnekleri sınıfta sunmaları, eserlerin hangi çalgılardan oluştuğunu ve müziksel bileşenlerini açıklamaları istenebilir. Derste çalınan eseri ve çalışmalarını için öğretmenin verdiği şarkıyı öğrencilerin ikili topluluklar belirleyerek sınıfta çalmaları istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin birlikte çalma kurallarını bildiği kabul edilmektedir

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerden bildikleri ikili şarkıları ve ikili müzik topluluklarını yazmaları istenebilir. Bu şarkı ve topluluklar sınıfça listelenip değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere günlük yaşamlarında birlikte oyun oynarken nelere dikkat ettikleri sorulur. Alınan cevaplardan sonra öğretmen, öğrencilerin bir top oyunu düşünmelerini ister. Her çocuk kendi sırasını bekler ve topu doğru zamanda diğerine verir. Eğer herkes sırasını takip etmezse oyun aksar. İkili çalmanın da tıpkı böyle bir oyuna benzediği aktarılır. Bir öğrenci belirli bir melodiyi çaldığında diğer öğrenci doğru zamanda onun melodisine karşılık verir. Bunun birlikte çalmada koordinasyon ve uyum becerisini geliştiren bir süreç olduğu belirtilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇT.4.2.1

Öğrencilere dinletilen ikili eserin temposu hızlı mı yoksa yavaş mı? Eser hangi ritmik yapıyı kullanıyor? Melodi nasıl ilerliyor? gibi sorular sorarak eser hakkında ilk gözlemleri yapmaları istenir (**KB2.2**). Öğrencilerin ikili eserler dinlerken müziksel bileşenleri fark etmesi, ayırt etmesi ve açıklaması, müziği daha derinlemesine anlaması sağlanır (**E1.1**). Dinlenen veya izlenen ikili eserler genellikle iki çalgının bir arada çaldığı, bazen vokal de içerebilen makamsal eserler sunulur. Bu eserde ritim nasıl kullanılıyor? İki çalgı birbirini takip ediyor mu, yoksa bağımsız mı çalıyor? gibi sorularla dinlenen eserlerin ritim ve melodi yönünden incelenmesi sağlanır (**SDB2.1, OB9**). Dinleme sürecine devam edilir ve "Dinlediğiniz eserde dinamikler nasıl değişiyor, hangi bölümler daha güçlü çalınıyor, hangileri daha yumuşak?" gibi sorular sorularak müzikal dinamikler incelenir (**KB2.8**). Son olarak "Bu eserde çalgılar birbirine nasıl bağlı? Bir çalgı solo çalarken diğeri nasıl eşlik ediyor?" gibi sorular sorularak öğrencilerin müzikal bileşenleri açıklaması istenir (**SDB2.1, KB2.17**). Performans görevi olarak öğrencilerden ikili eser örneklerinin sınıf ortamında sunulması ve eserlerin hangi çalgılardan oluştuğunun, müziksel bileşenlerinin açıklanması istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÇT.4.2.2

Öğrenciler çalgılarına ve düzeylerine göre ikili gruplara ayrılır. Hazırlanan eğitsel materyal notası dağıtılır. Öğretmen öncelikle ezgiyi çalarak öğrencilerden dikkatle takip etmeleri istenir (**KB2.2**). Gözlemlerden sonra çalınacak eserin çözümlenmesi istenir. Öğrenciler, çalgılarını doğru tutuş ve pozisyonuna alır. Ardından öğrencilerin bireysel olarak eseri deşifre etmesi istenir (**D3.4, D16.3**). Deşifre sürecinde öğretmen grupları gezerek öğrencilerin çalgılarına özgü doğru teknikleri kullandığına dikkat eder ve gerekli dönütleri yapar. Deşifre süreci bittikten sonra birlikte çalma aşamasına geçilir. Yavaş tempoda çalışmalar başlar (**D12.2**). Öğretmen her grubu ayrı ayrı tempo vererek çalıştırır (**SDB2.2**). İkili şarkılar çalarken senkronizasyonun, melodik yapıya uygun çalmanın, müziksel anlamı ve duyguyu doğru bir şekilde iletmenin önemi üzerinde durulur (**D7.1**). Müziksel bileşenlere dikkat ederek çalmaları istenir. Ders sonunda her grup çalışmalarını sınıfta sunar. Öğrencilere performans görevi olarak derste çalınan eseri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği şarkıyı ikili topluluklar belirleyerek sınıfta birlikte çalma performans sergilemesi istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLIlaştırma

Zenginleştirme

Bu süreçte öğrenme ortamları öğrencilerin farklı öğrenme stillerine göre bireysel ve işbirlikçi çalışmalara katkı sağlayacak şekilde tasarlanabilir. İleri düzeyde hazırlanmış farklı ikili eser notasyonları dağıtılarak çalışılması istenebilir.

Destekleme

Çalınan eser, küçük birimlere ayrılarak yavaş tempoda etüt edilmesi istenebilir. İkili eserlerde iki çalgıcı arasındaki teknik yük paylaşılabilir. Örneğin bir çalgıcı hızlı pasajlar çalarken diğeri daha sakin bir tempo ile çalarak denge sağlayıcı çalışmalar yapılabilir. Bir öğrenci arpejlerle destek sağlarken diğeri belirgin ve net notalar çalarak dengeyi kuran alıştırma yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



4. TEMA: TOPLU İCRA (ÜÇLÜ GRUP)

Temada farklı çalgı topluluklarından oluşturulan üçlü gruplar hâlinde üçlü icralar yapılması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB9. Müziksel Dinleme, SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.1. Uyum

Değerler D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemleme, KB2.8. Sorgulama, KB2.14. Yorumlama, KB2.18. Tartışma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇT.4.4.1. Üçlü grup eserleri dinleyebilme

- a) Dinlediği üçlü eserlerin müziksel bileşenlerini tanıır.
- b) Dinlediği üçlü eserlerin müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- c) Dinlediği üçlü eserlerin müziksel bileşenlerini açıklar.

ÇT.4.4.2. Üçlü şarkılar çalabilme

- a) Üçlü şarkılarda çalınacak eseri çözümler.
- b) Üçlü şarkı çalışmalarında çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Üçlü şarkılar çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Üçlü şarkılar çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Üçlü Çalgı Toplulukları

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Üçlü eserler, genellikle üç çalgının bir arada çaldığı müzik eserleridir.
- Üçlü eserler çalınırken her bir çalgının bağımsız ve eş zamanlı bir şekilde çalabilmesi gereken icra sürecidir.

Anahtar Kavramlar

çalgı toplulukları, toplu icra, uyum, üçlü

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, performans görevi, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilerden üçlü eser örnekleri istenerek bu örneklerin sınıf ortamında sunulması ve eserlerin hangi çalgılardan oluştuğunun, müziksel bileşenlerin açıklanması istenen bir performans görevi verilebilir. Derste çalınan eseri ve çalışmaları için öğretmenin verdiği şarkıyı öğrencilerin ikili topluluklar belirleyerek sınıfta çalmaları istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin ikili gruplar hâlinde birlikte çalma süreci gerçekleştirdiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere,
Daha önce dinlediğiniz üçlü şarkılar nelerdir?
Bildiğiniz veya izlediğiniz üçlü çalgı toplulukları nelerdir? gibi sorular sorulur.

Köprü Kurma

Öğrencilere bir okul projesinin üç kişilik gruplar hâlinde yapılacağı anlatılır. Her öğrencinin belirli bir konuda çalışacağı ancak projenin başarılı olabilmesi için herkesin iş birliği yapması gerektiği vurgulanır. Öğrencilerden grup projesinde her birinin farklı bölümleri tamamladığını ancak sonunda tüm parçaların bir araya gelerek bir bütün oluşturacağını düşünmeleri istenir. Üçlü eserlerde de benzer şekilde her çalgının kendi rolünü oynadığı ancak her birinin diğerine uyum sağlayarak bir bütünlük oluşturduğu ifade edilerek grup projesi ile eser arasındaki bağlantı kurulmaya çalışılır.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇT.4.4.1

Öğrencilere daha önceden hazırlanan üçlü eser dinletilir. Dinlediğiniz üçlü eserde hangi çalgılar var? sorusu sorulur (**KB2.8**). Cevaplar yazılı olarak istenir. Farklı farklı eserler dinletilerek tekrarlanır. Belirlenen bir eserde; "Ezgiyi hangi çalgı çalıyor?" sorusu sorulur. Bu müzik hızlı mı yoksa yavaş mı çalıyor? Bir çalgı melodiyi çalarken diğer çalgılar ne yapıyor? gibi sorular sorularak müziksel bileşenler ayırt edilmeye çalışılır (**KB2.1, OB9**). Sorulan sorular sınıfta tartışılarak müziksel bileşenler açıklanır (**KB2.18**). Öğrencilerden dinledikleri eserdeki fark ettikleri müziksel bileşenleri yazmaları istenir (**KB2.14**). Performans görevi olarak öğrencilerden üçlü eser örnekleri istenerek bu örneklerin sınıf ortamında sunulması ve eserlerin hangi çalgılardan oluştuğunun, müziksel bileşenlerin açıklanması istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÇT.4.4.2

Öğrenciler üçlü gruplar hâlinde ayrılır. Çalınacak eserin notası yansıtılır. Öğretmen öncelikle ezgiyi deşifre ederek öğrencilerden dikkatle takip edilmesi istenir (**KB2.2**). Grup çalışmasından önce her öğrencinin bireysel olarak eseri deşifre etmesi istenir (**E2.2, D16.3**). Öğrencilerden çalınacak eserin çözümlenmesi istenir. Eser çözümleme sürecinde öğretmen öğrencilere rehberlik eder. Çözümleme tamamlandıktan sonra öğrencilerden eserin ezgisinin çalınması istenir. Öğretmen, öğrencilerin çalgılarına göre doğru tutuş ve pozisyon almasını ister. Çalma sürecine başlamadan önce çalgılarına özgü hangi teknikle çalışılacağına belirlenmesi istenir. Öğretmen rehberliğinde bireysel deşifre süreci tamamlanır. Öğretmenin belirlediği tempoda birlikte çalma aşamasına geçilir. Öğretmen her grubu ayrı ayrı tempo vererek çalıştırır. Öğrencilerin topluluk içinde diğer çalgıları dikkatle dinlemeleri sağlanmalıdır (**E2.1**). Öğretmen, öğrencilerden çaldıkları parçayı diğer çalgılarla uyum içinde sürdürüp sürdürmediklerini gözlemlenmelerini ister (**SDB3.1**). Deşifre ve çalma sürecinin sonunda ezgisel yapıya ve müziksel bileşenlere dikkat ederek çalınması istenir. Öğrencilere performans görevi olarak derste çalınan eseri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği şarkıyı üçlü topluluklar belirleyerek sınıfta birlikte çalma performans sergilemesi istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Bu süreçte üçlü şarkıları orta ve üst düzeye ayırıp öğrenci seviyelerine göre dağıtarak çalışılması istenebilir. Öğrenciler, belirli bir şarkının seslendirilmesinde grup liderliği yapabilir. Bir öğrenci grup içinde liderlik yaparak şarkının temposunu belirleyebilir, diğerlerini yönlendirebilir veya şarkının bölümleri arasında geçişler yapabilir.

Destekleme

Bu süreçte başlangıç ve orta düzey şarkıların farklı zorluklarını belirleyip öğrencileri seviyelerine göre gruplara ayırarak her grup için uygun bir şarkı seçilebilir. Her şarkı öğrencilerin seviyelerine göre düzenlenebilir. Örneğin başlangıç seviyesindeki öğrenciler için basit bir melodi, orta seviyedeki öğrenciler için harmoniler eklenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



5.SINIF

1. TEMA: TOPLU İCRA (DÖRTLÜ GRUP)

Temada dörtlü çalgı topluluklarını tanıma, dörtlü topluluk örnekleri dinleme ve farklı çalgılardan oluşan dörtlü topluluklar ile belirlenen eserlerin icra edilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma, SAB9. Müziksel Dinleme

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.2. Sorumluluk, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D12. Sabır D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemleme, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB2.18. Tartışma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇT.5.1.1. Dörtlü grup eserleri dinleyebilme

- a) Dinlediği dörtlü eserlerin müziksel bileşenlerini fark eder.
- b) Dinlediği dörtlü eserlerin müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- c) Dinlediği dörtlü eserlerin müziksel bileşenlerini açıklar.

ÇT.5.1.2. Dörtlü şarkılar çalabilme

- a) Dörtlü şarkılarda çalacağı eseri çözümler.
- b) Dörtlü şarkılar çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Dörtlü şarkılar çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Dörtlü şarkılar çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Dörtlü Çalgı Toplulukları

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Dörtlü şarkılarda dört farklı ses veya çalgının uyumlu bir şekilde bir araya gelmesi önemlidir.
- Dörtlü şarkılar, müzikal becerilerin yanı sıra müzikal iletişim ve dinleme becerileri gerektirir.

Anahtar Kavramlar

çalgı toplulukları, dörtlü, toplu icra, uyum

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, performans görevi, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilerden dörtlü eser örnekleri istenerek bu örneklerin sınıf ortamında sunulması ve eserlerin hangi çalgılardan oluştuğu, müziksel bileşenlerin açıklanması istenen bir performans görevi verilebilir. Derste çalınan eseri ve çalışmaları için öğretmenin verdiği şarkıyı öğrencilerin ikili topluluklar belirleyerek sınıfta çalmaları istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çalgılarında orta düzeyde teknik becerilere sahip olduğu kabul edilmektedir. Öğrencilerin birlikte çalma düzeni ve kurallarını bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Ön değerlendirme sürecinde öğrencilere,
Daha önce dinlediğiniz dörtlü şarkılar nelerdir?
Bildiğiniz veya izlediğiniz dörtlü çalgı toplulukları nelerdir? gibi sorular sorulur.

Köprü Kurma

Öğrencilerin grup çalışması yaparken bir ekip oyununda veya projede nasıl birlikte çalıştıklarını, birbirlerinin fikirlerine nasıl saygı gösterdiklerini, ortak bir hedefe ulaşmak için nasıl koordine olunabileceğine ilişkin düşünceleri istenir. Daha önce birlikte çalma etkinliklerindeki dikkat edilen hususların neler olduğuna yönelik sorular sorulur.

Dörtlü çalgı toplulukları iletişim ve iş birliği gerektirdiği vurgulanır. Öğrencilerin müzikteki rol dağılımı (bir çalgıcının ana ezgiyi veya eşlik çalması) ile grup içinde dengeyi sağlama gerekliliği arasında nasıl bir paralellik kuracağına ilişkin tartışmaları istenir. Müziksel bir grup çalışması olarak, her bir müzisyen çalgısını kullanarak diğer müzisyenlerle uyum içinde çalışmanın ve çalmanın önemine dikkat çekilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇT.5.1.1

Önceden belirlenen dörtlü eser dinletilmeye başlanır. Dinleme sürecinden sonra öğrencilere; Dinlenen dörtlü eser hızlı mı yavaş mı? Hangi tempo kullanılıyor? Eserin hangi bölümleri daha güçlü çalınıyor, hangileri daha yumuşak? Dinamikler nasıl değişiyor? Eserde ezgi nasıl ilerliyor? Ezgi hangi çalgıda yer alıyor? Çalgılar arasında nasıl bir senkronizasyon var? Çalgılar birbirini takip ediyor mu yoksa bağımsız mı çalıyor? gibi sorular sorularak dinleme sürecinde müziksel bileşenlerin fark edilmesi sağlanır (**E1.1, E3.8, OB9, KB2.11**).

Verilen cevaplar tartışılarak öğretmen rehberliğinde uygun cevaplar belirlenir (**KB2.18**). Farklı bir şarkı daha dinletilerek benzer sorularla cevaplar alınır ve verilen cevaplar listelenerek müziksel bileşenler ayırt edilir. Farklı dörtlü şarkılar dinlenerek örnekler çoğaltılır. Örnek dinlemeler sonrası öğrencilerden dörtlü şarkılarda müziksel bileşenleri açıklamaları istenir (**KB2.14**). Öğrencilerden dörtlü eser örnekleri istenerek bu örneklerin sınıf ortamında sunulması ve eserlerin hangi çalgılardan oluştuğu, müziksel bileşenlerin açıklanması istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÇT.5.1.2

Öğretmen tarafından çalgı ve icra edilecek şarkının özellikleri dikkate alınarak dörtlü gruplar oluşturulur. Öğretmen, öğrencilerin düzeyine uygun belirlediği dörtlü şarkının notalarını dağıtır. Başlangıçta şarkının ezgisini yalnızca bir çalgıyla çalar. Öğretmen her notasyonu ayrı ayrı çalarak öğrencilerden çalınan şarkıyı nota üzerinden dikkatle takip etmeleri ve nota üzerinden gözlem yapmaları istenir (**KB2.2**). Dinleme ve izleme yapılarak öğrencilerin şarkıyı tanıması sağlanır. Öğrencilerden çalınacak eserin çözülmesi istenir. Ardından öğrencilerin kendi notasyonlarını bireysel olarak deşifre etmeleri istenir (**E2.2, D16.3**). Deşifre sürecinden önce öğrencilerin çalgılarında doğru tutuş ve pozisyonu almaları istenir. Deşifre süreci devam ederken öğretmen grupları kontrol ederek rehberlik eder. Bireysel deşifre süreci tamamlandıktan sonra toplu icra için öğretmen birlikte çalmada dikkat edilecek hususları hatırlatır. Ayrıca öğrencilerin çalgılarına özgü teknikleri doğru uygulaması istenir (**SDB3.3**). Yavaş tempoda toplu icra süreci öğretmen rehberliğinde başlatılır (**D12.2**).

Çalışılan bölümler birleştirilerek şarkı tamamlanır. Öğretmen; doğru tempo, müzikal dinamikler, teknik gibi müziksel bileşenleri öğrencilerin doğru uygulamasını sağlar. Müziksel bileşenler tamamlandıktan sonra gruplar hâlinde şarkı icra edilir (**SDB2.2**). Öğrencilerden performans görevi olarak derste çalınan eseri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği şarkıyı dörtlü topluluklar belirleyerek sınıfta sergilemeleri istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Bu süreçte farklı dörtlü gruplar oluşturularak verilen yeni şarkının çalınması istenebilir. Dörtlü çalışmalarda öğrenciler arasında solo performanslara fırsat tanınabilir. Her öğrencinin şarkının bir kısmında solo olarak çalması sağlanarak grup içindeki çeşitliliği artırabilirsiniz. Solo pasajları, grup çalışmasıyla dengelenebilir.

Destekleme

Bu süreçte çalınan eserin bölümlere ayrılarak yavaş tempoda etüt edilmesi istenebilir. Farklı gruplara düzeye göre şarkıları verilebilir. Öğrenciler birbirlerine geri bildirimde bulunarak grup içindeki uyumu nasıl daha iyi sağlayacaklarını tartışabilirler.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



2. TEMA: KÜÇÜK USULLERLE TOPLU İCRA

Temada usul kavramı ve küçük usullerden yola çıkarak belirlenen basit usuldeki eserlerin toplu icra edilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB11.Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇT.5.2.1. Tek sesli küçük usullerdeki eserleri toplu çalabilme

- Küçük usullerdeki eserleri toplu eseri çözümler.
- Küçük usullerdeki eserleri toplu çalmada çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Küçük usullerdeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- Küçük usullerdeki eserleri toplu çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Usuller

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Küçük usullerdeki eserlerin topluca çalınabilmesi için grup üyelerinin ritmik uyumu çok önemlidir.
- Her çalgının doğru zamanda ve doğru ritmik yapıyla çalması gerekir.
- Bir çalgıcının zamanlaması diğerlerinin uyumunu etkileyebilir.

Anahtar Kavramlar

küçük usuller, ritim, tempo, uyum

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları birlikte çalma performans gözlem formu, öz değerlendirme formu ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilerden çalgı toplulukları oluşturarak basit usullerdeki şarkıları topluluk önünde sergilenmesi istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin küçük usulleri bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğrencilerden farklı zaman ölçülerinin ne olduğunu ve nasıl çalınmaları gerektiğini açıklamaları istenebilir. Bu doğrultuda özellikle 2/4, 3/4, 4/4 gibi basit usullere yönelik bilgileri ölçebilmek için "3/4 zaman ölçüsünde hangi vuruşlar bulunur, 2/4 zaman ölçüsünde her ölçüde kaç vuruş vardır?" gibi sorular sorulabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki öğrendiklerinden yola çıkarak birlikte çalmada usulün önemi üzerine düşünceleri alınır. Öğrencinin günlük hayatındaki adımlarını düşünmesi istenir. Yürürken atılan bu adımların birbiriyle uyumlu bir şekilde ritmik olarak atıldığı ifade edilir. Öğrencilerin nasıl yürüdükleri, yürürken attıkları adım uyumlarına ilişkin sorular yöneltilir. Sağ-sol, sağ-sol şeklinde yürümek, 2/4 usulüne benzer bir yapıda olduğu örneği verilerek köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları ÇT.5.2.1

Öğrencilere uygun zorluk seviyesindeki okul şarkıları dağıtılır. Şarkıların, kısa ezgilerden oluşan basit parçalar olmasına özen gösterilir. Şarkılar, 2/4, 3/4, 4/4 gibi küçük usullerden oluşmaktadır. İcra ve deşifre süreci öncesinde öğrencilerin doğru tutuş ve uygun pozisyon almaları sağlanır. Öğrencilerin çalgılarını doğru şekilde tuttuklarından emin olduktan sonra grup hâlinde tutuş pozisyonunu pekiştiren egzersizler yapılır. Her bir öğrencinin doğru tutuşu yapıp yapmadığı kontrol edilir.

İlk olarak 2/4 usulde belirlenen öğrenci düzeyine uygun okul şarkısı öğrencilere dağıtılır. Şarkının notaları öğrencilere gösterilir ve öğretmen, şarkının temel ritmik ve ezgi yapısını açıklayarak deşifreye başlar. Öğrencilerle birlikte şarkının ritmi, notaları ve ezgisel yapısı analiz edilir. Öğrencilerin çalgılarına özgü doğru teknikle deşifre sürecini gerçekleştirmeleri istenir. Çalışmaya şarkının yavaş tempoda adım adım çalınmasıyla başlanır (**D3.2**). Yavaş tempoda çalarken öğretmen; öğrencilerin ritme, doğru nota değerlerine ve tutuş tekniklerine odaklanmalarını sağlar (**E3.2**). Tempoyu artırmak için öğrencilerle birlikte pratik yapılarak doğru hızda çalabilmeleri sağlanır. Grup çalışmasında her öğrenci, diğerlerinin çaldığına dikkat etmelidir (**D3.4, E2.2**). Öğrenciler arasında müzikal iletişimi artırmak için birbirlerini dinleme çalışmaları yapılır (**KB2.2, D4.2**). Öğrencilerden birbirlerini dinleyerek uyum içinde çalmaları istenir (**SDB2.1, E2.1**). Şarkının doğru temposuna ulaşana kadar çalışmaya devam edilir. Öğrenciler, deşifre sürecinden sonra çalınacak şarkıyı birkaç kere pratik ederler (**OB9**). Sonrasında tüm grup birlikte çalmaya çalışır ve öğretmen her öğrenciyi yönlendirerek, müziksel bileşenlere dikkat ederek gerekli dönütlerde bulunur (**SDB2.2**). 3/4 ve 4/4 usulde belirlenen okul şarkılarıyla aynı işlem süreçleriyle çalışmalar yapılır. Öğrencilerden çalgı toplulukları oluşturarak basit usullerdeki şarkıları topluluk önünde sergilenmesi istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Bu süreçte orta ve zor seviyede küçük usullerde ve tempolarda şarkılar dağıtılarak çalışma yapılabilir. Öğrenciler, tek sesli bir parça çalarken belirli bölümlerde doğaçlama yapmalarına olanak tanıyabilirsiniz. Örneğin melodinin bir kısmı belirli bir kalıp üzerinde oynanabilir veya ezgi üzerinde serbestçe çalışarak farklı varyasyonlar oluşturabilirler.

Destekleme

Çalışılan eserlerin daha yavaş tempoda çalınması için yönlendirilebilir. Seviyeye göre farklı tempo ve küçük usullerde şarkı notaları oluşturulabilir. Öğrenciler, parçayı farklı hızlarda çalmayı deneyebilirler. Örneğin yavaş çalarken her notaya daha fazla dikkat ederken, hızlı çalarken ritmi ve tekniği koruma üzerine çalışabilirler.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



3. TEMA: ÇARGÂH MAKAMI DİZİSİYLE TOPLU İCRA

Temada çargâh makam dizisindeki türkülerin birlikte çalınması ve makam dizisi özelliklerine uygun bir şekilde birlikte müzik yapma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D10. Mütevazılık

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.5.3.1. Çargâh makam dizisindeki eserleri toplu çalabilme

- a) Çargâh makamın dizisindeki toplu çalınacak eserleri çözümler.
- b) Çargâh makamındaki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Çargâh makamındaki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Çargâh makamındaki eserleri toplu çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Çargâh Makamı Dizisi

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Çargâh makamındaki eserlerin toplu çalınmasında ritmik doku ve ezgi akışı üzerinde dikkatli bir çalışma gereklidir. Topluluk, makamın karakterini bozmadan her çalgının kendi rolünü uyumlu bir biçimde yerine getirmelidir.

Anahtar kavramlar

çargâh, dizi, makam, toplu icra

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, performans görevi, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilerden dörtlü eser örnekleri istenerek bu örneklerin sınıf ortamında sunulması ve eserlerin hangi çalgılardan oluştuğu, müziksel bileşenlerin açıklanması istenen bir performans görevi verilebilir. Derste çalınan eseri ve çalışmaları için öğretmenin verdiği şarkıyı öğrencilerin ikili topluluklar belirleyerek sınıfta çalmaları istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çargâh makamı dizisini bildiği kabul edilmektedir.
Öğrencilerin çalgısında çargâh makam dizisini çalabildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerin çargâh makam dizisini nota kâğıdına yazması istenir. Öğrencilere çargâh makam dizisine uygun ses aralıklarıyla ilgili sorular sorulur.

Köprü Kurma

Çargâh makamının genellikle pozitif, neşeli ve dinamik bir yapıya sahip olduğundan bahsedilir. Öğrencilere; çargâh makamı, tıpkı güzel bir sabah kahvaltısında güne enerjik bir başlangıç yapmak gibi bir his yaratır. Bir sabah uyanıp güneşin doğuşunu izlerken hissettiğiniz o taze ve neşeli enerji, bu makamın ruhuna oldukça benzer. Bu coşkulu enerjiyle tıpkı o sabahki mutluluğunuz gibi müzikte de aynı dinamizmi yansıtabilirsiniz gibi örnekler verilerek makamın hissi üzerinde durulur. Öğrenciler, bu yapıyı gündelik hayatta kendilerini daha neşeli ve hareketli hissettikleri anlarla ilişkilendirebilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T.5.3.1

Çargâh makamı dizisinin özellikleri ile ilgili kısa bir açıklama yapılır. Çargâh makam dizisi porte üzerinde gösterilerek hatırlatılır. Çargâh makamı ile ilgili örnekler dinlenir. Öğretmen çargâh makam dizisini icra eder. Öğrencilerin de çalgılarıyla makam dizisini icra etmesi sağlanır. Çalışılacak olan çargâh makamındaki eser tanıtılır. Notaların dağıtılarak incelenmesi ve eserin çözümlenmesi istenir (**OB9**). Öğretmen eseri icra eder ve öğrencilerden gözlemlerini ister (**KB2.2**). Ardından deşifre sürecine başlanır. Öğrenciler, çalgıya uygun doğru duruş pozisyonunu almalıdır. Bedenlerini aşırı zorlamadan doğal bir pozisyonda olmaları gerektiği vurgulanır. Öğrencilerin ellerinin, kollarının ve vücutlarının rahatça hareket edebileceği bir duruş alması sağlanır (**D7.3**). Ölçüler hâlinde çalışmalara devam edilirken öğrencilerden eseri hangi teknikle seslendireceklerini belirlemeleri istenir. Çalgıya özgü teknikleri doğru kullanarak deşifre çalınır. Öğrenciler tek tek eseri çalarlar ve öğretmen geri bildirimde bulunur. Öğrenciler, öğretmenden ve arkadaşlarından aldıkları geri bildirimlere göre teknik ve müzikal hatalarını düzeltmeye çalışırlar (**E3.2, D10.1**). Eserin farklı tempolarda öğretmen eşliğinde deşifre süreci tamamlanır. Öğretmen karma çalgı grupları oluşturur. Öğrenciler, çargâh makamındaki eseri oluşturulan gruplar hâlinde çalarlar. Bu aşamada öğrenciler birbirlerinin çaldığı teknik ve müzikal ifadeleri gözlemlerler (**KB2.2, E2.2**). Çalışma sırasında birbirlerinin tempo ve dinamik uyumuna dikkat etmeleri istenir (**SDB2.1, E2.1**). Belirlenen tempoda birlikte çalma süreci gerçekleştirilir (**D3.4**). Ezgisel yapıya dikkat ederek müziksel bileşenlere uygun çalınması istenir. Öğrenciler, eser üzerinde çalıştıktan sonra gruplar hâlinde canlı performans sergilerler (**SDB2.2**). Öğretmen hem doğru duruş ve tutuş hem de teknik, ezgisel yapı ve müzikal ifadeye uygunluk dikkate alınarak değerlendirme yapar. Öğrencilere derste çalınan çargâh makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahatı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Bu süreçte öğrenciler, parçayı farklı dinamiklerle çalmayı deneyebilirler. Örneğin ilk bölümde daha yumuşak (piano), ardından daha güçlü (forte) bir şekilde seslendirebilirler. Çargâh makamında farklı türküler verilerek oluşturulan topluluklarla çalınması istenebilir.

Destekleme

Bu süreçte öğrencilerin zorluk yaşadığı belirli bölümler veya teknik kısımlar üzerinde çalışmak için bireysel derslerle rehberlik sağlanabilir. Öğrencilerin zaman ölçülerini ve vurguları doğru bir şekilde çalmalarını sağlamak için ritmik çalışmalar ve egzersizler oluşturulabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



4. TEMA: BUSELİK MAKAMI DİZİSİYLE TOPLU İCRA

Temada buselik makam dizisindeki türkülerin birlikte çalınması ve makam dizisi özelliklerine uygun bir şekilde birlikte müzik yapma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.5.4.1. Buselik makam dizisindeki eserleri toplu çalabilme

- Buselik makam dizisindeki toplu çalınacak eseri çözümler.*
- Buselik makam dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.*
- Buselik makam dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.*
- Buselik makam dizisindeki eserleri toplu çalarken müziksel bileşenleri uygular.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Buselik Makamı

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Buselik makamı dizisindeki eserlerin toplu çalınmasında ritmik doku ve ezgi akışı üzerinde dikkatli bir çalışma gereklidir. Topluluk, makamın karakterini bozmadan her çalgının kendi rolünü uyumlu bir biçimde yerine getirmelidir.

Anahtar kavramlar

buselik, dizi, makam, toplu icra

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, öğrenci ürün dosyası, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere derste çalınan buselik makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin buselik makam dizisini çalgısında çalabildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden dinledikleri Türk müziği eserlerini söylemeleri istenebilir. Bu eserlerden hangilerinin buselik makam dizisinde olabileceği üzerine fikir yürütülebilir. Ayrıca bilinen buselik makam dizisindeki eserler listelenebilir.

Köprü Kurma

Buselik makamının duygusal yoğunluğu, yaşamda karşılaştığımız hüznü ya da sakinleştirici anlarla ilişkilendirilebilir. Sonbaharda sararan yapraklar veya yağmur sonrası doğanın sakinliği bu makamla benzer bir ruh hâlini yansıtabilir. Buselik makamında dinlenen eserlerin neler hissettirdiğine ilişkin görüşlerin alınması sağlanır.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları Ç.T.5.4.1

Buselik makam dizisi hatırlatılır. Her öğrenci çalgısında buselik makam dizisini çalar. Buselik makamında belirlenen türkü tanıtılır ve incelemesi yapılır **(OB9)**. Öğretmen tarafından öncelikle ezgisi icra edilir. Dinleme yapılır. Öğrencilerin nota üzerinden gözlem yapımları ve eseri çözümlemeleri istenir **(KB2.2)**. Ölçüler hâlinde bireysel deşifre sürecine başlanır. Öğrencilerden doğru duruş ve tutuş pozisyonu alınması ve deşifre edilen ölçülerin etüt edilmesi istenir. Öğrencilerle sırayla duruş ve tutuş pozisyonları gözden geçirilir **(D7.2)**. Her öğrencinin çalgısını doğru tutup tutmadığı öğretmen tarafından kontrol edilir. Deşifre sürecinde her öğrencinin çalgısında eseri seslendirirken hangi teknikle çalacağını belirlenmesi ve odaklanması istenir **(E3.2)**. Çalgıya özgü teknikler doğru kullanılarak deşifre edilir. Öğretmen tarafından gruplar ayrı ayrı kontrol edilir. Bireysel deşifre süreci tamamlandıktan sonra belirlenen tempoda birlikte çalma süreci gerçekleştirilir **(E2.2)**. Birlikte çalma süreci yavaş tempodan başlayarak eserin temposuna doğru çalışarak tamamlanır **(D12.2)**. Toplu çalmada uyuma dikkat edilir **(D3.4)**. Öğrencilerin toplu çalma sırasında birbirlerine dikkat etmesi ve aynı tempo, ritim ve müziksel yapıyı takip etmesi sağlanır **(SDB2.1)**. Grup hâlinde çalışırken öğretmen her öğrenciyi izleyerek geri bildirimlerde bulunur. Öğrencilerin toplu çalma sırasında ritim, tempo, dinamik gibi müziksel bileşenleri doğru bir şekilde uygulamaları sağlanır **(SDB2.2)**. Grup hâlinde performans sergilenir. Öğretmen birlikte çalma performans gözlem formuna göre değerlendirmelerde bulunur. Öğrencilere derste çalınan buselik makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Bu süreçte farklı zorluk düzeylerinde buselik makamında türküler verilerek oluşturulan gruplarla icra edilmesi istenebilir. Parçanın belirli bölümlerinde çalgısal sololarla zenginleştirme yapılabilir. Solistler, makamın melodik yapısına uygun olarak parçanın içinde özürce ifade yaratabilirler.

Destekleme

Çalışılan buselik makamı türküsünü ölçüler hâlinde bölerek küçük parçalar hâlinde çalışmalar yapılabilir. Türküde kullanılan zaman ölçülerini ve ritmik kalıpları doğru bir şekilde öğrenmek için ritmik alıştırmalar yapılabilir. Özellikle buselik makamında ritmin ve melodinin uyumlu olabilmesi için öğrenciler zaman zaman metronom eşliğinde çalışabilirler.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



6.SINIF

1. TEMA: 5/8, 7/8, 9/8'LİK USULLERLE TOPLU İCRA

Temada 5/8, 7/8, 9/8'lik usullerden yola çıkarak belirlenen 5/8, 7/8, 9/8'lik usuldeki şarkıların toplu icra edilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği, SDB1.2. Öz Düzenleme

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇT.6.1.1. 5/8, 7/8, 9/8'lik usullerdeki eserleri toplu olarak birlikte çalabilme

- a) 5/8, 7/8, 9/8'lik usullerdeki eserleri çözümler.
- b) 5/8, 7/8, 9/8'lik usullerdeki eserleri toplu çalmada çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) 5/8, 7/8, 9/8'lik usullerdeki eserleri toplu icra ederken çalgılara özgü teknikleri kullanır.
- ç) 5/8, 7/8, 9/8'lik usullerdeki eserleri toplu icra ederken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ 5/8, 7/8, 9/8 Usulleri

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- 5/8, 7/8, 9/8'lik usuller, eşit olmayan zaman ölçüleridir ve genellikle geleneksel Türk müziği, Balkan müziği ve bazı dünya müziklerinde yaygın olarak kullanılan ritmik yapılarıdır.
- Toplu çalmada her müzisyen, ritmin temel yapısını doğru bir şekilde takip etmeli, aynı zamanda grup içindeki diğer çalgılarla uyumlu bir performans sergilemelidir.

Anahtar Kavramlar

5/8, 7/8, 9/8, usul

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları birlikte çalma performans gözlem formu, öz değerlendirme formu ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere çalgı toplulukları oluşturarak bileşik usullerdeki şarkıları topluluk önünde sergilenmesi istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin büyük usulleri bildiği kabul edilmektedir.
Öğrencilerin çalgılarında büyük usullerde eserler çaldığı kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

"5/8, 7/8, 9/8 zaman ölçüsünde hangi vuruşlar bulunur, bu ölçüde kaç vuruş vardır?" gibi sorular sorularak öğrencilerin bilgileri değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencinin günlük hayatında dinlediği türkülerin adlarını söylemesi istenir. Türküler listelenerek dinleme yapılır ve bileşik usullerde olanların hangileri olabileceği üzerine sorular sorulur. Dinledikleri şarkı ya da türkülerde bileşik usuller olanların fark edilmesi sağlanarak köprü kurulması sağlanır.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇT.6.1.1

5/8, 7/8, 9/8'lik usuller listelenir. Örnek dinlemeler yapılır. "Hangi usulde?" adlı küçük bir dinleme oyunu kurgulanır. Dinlenen eserin hangi usulde olduğu tahmin edilmeye çalışılır (**KB2.11**). Öğrencilere seviyelerine uygun büyük usuldeki 5/8'lik türkü dağıtılır. Öğretmen notası yansıtılan türkü hakkında bilgilendirmelerde bulunur ve eserin çözümlenmesi istenir (**OB9**). Öğretmen, öğrencilerin ritmik yönden gözlem yapmasını ister (**KB2.2**). Ardından öğrencilerden bireysel olarak deşifre etmeleri istenir (**E2.2**). Deşifre sürecinde öğrencilerin doğru tutuş ve uygun pozisyon almaları sağlanır (**D7.2**).

Öğretmen, şarkının temel ritmik ve ezgi yapısını açıklayarak deşifreye başlar. Şarkının ritmi, notaları ve ezgisel yapısı analiz edilir. Öğrencilerin çalgılarına özgü doğru teknikle bireysel deşifre sürecini gerçekleştirmeleri istenir. Öğrencilerin görevini yerine getirirken özverili davranmaları beklenir (**D16.3**). Çalışmaya şarkının yavaş tempoda adım adım çalınmasıyla başlanır (**D12.2**). Yavaş tempoda çalarken öğretmen; öğrencilerin ritme, doğru nota değerlerine ve tutuş tekniklerine odaklanmalarını sağlar (**E3.2, SDB1.2**). Tempoyu artırmak için öğrencilerle birlikte pratik yapılarak doğru hızda çalabilmeleri sağlanır. Türkünün doğru temposuna ulaşana kadar çalışmaya devam edilir. Doğru tempoya gelindikten sonra öğrenciler çalarken müziksel bileşenleri uygular. Gruplar hâlinde performans sergilenir (**SDB2.2, D3.4**). Öğretmen birlikte çalma performans gözlem formuna göre değerlendirmelerde bulunur. 5/8, 7/8 ve 9/8 usulde belirlenen farklı türkülerle benzer çalışmalar yapılır. Öğrencilere çalgı toplulukları oluşturarak büyük usullerdeki şarkıları topluluk önünde sergilenmesi istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Bu süreçte orta ve zor seviyede 5/8, 7/8, 9/8'lik usullerde ve tempolarda şarkılar dağıtılarak çalışma yapılabilir. Öğrencilerle her zaman ölçüsünün belirli vurgularına ve zayıf vurularına dikkat ederek çalışmalar yapılabilir. Toplu çalışmalarda doğru vurgulara odaklanmak, gruptaki herkesin uyum içinde çalmasını sağlayabilir. Öğrencilere ritim ve vurgular üzerine egzersizler verilerek bu vurguları çalışmalarını istenebilir.

Destekleme

Bu süreçte çalınan eserlerin daha yavaş tempoda çalınması için yönlendirilebilir. Seviye göre farklı tempo ve 5/8, 7/8, 9/8'lik usullerde şarkı notaları oluşturulabilir. Öğrencilere büyük usulün temel ritmik kalıplarını (2+2+2 veya 3+3) çalışarak zaman ölçüsünü daha iyi kavrayabilmeleri adına rehberlik yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



2. TEMA: KÜRDİ MAKAMI DİZİSİYLE TOPLU İCRA

Temada kürdi makam dizisindeki türkülerin birlikte çalınması ve makam dizisi özelliklerine uygun bir şekilde birlikte müzik yapma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.6.2.1. Kürdi makam dizisindeki eserleri toplu çalabilme

- a) Kürdi makam dizisindeki çalınacak eseri çözümler.
- b) Kürdi makam dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kürdi makam dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Kürdi makam dizisindeki eserleri toplu çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kürdi Makam Dizisi

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Kürdi makamındaki eserlerin toplu çalınmasında ritmik doku ve ezgi akışı üzerinde dikkatli bir çalışma gereklidir. Topluluk, makamın karakterini bozmadan her çalgının kendi rolünü uyumlu bir biçimde yerine getirmelidir.

Anahtar kavramlar

dizi, kürdi, makam, toplu icra

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, öğrenci ürün dosyası, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere derste çalınan kürdi makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin kürdi makam dizisini çalgısında çalabildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Kürdi makam dizisine yönelik çalışma kâğıtları verilir. Şimdiye kadar öğrenilen makamlarla birlikte çeşitli türküler verilerek makamların yazılması istenir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden daha önce öğrendikleri diğer makamlarla kürdi makamını karşılaştırarak makamların benzerlik ve farklılıklarını tartışmaları istenebilir. Kürdi makamındaki eserlerin, derin duygusal temalar ve toplumsal hikâyelerle bağlantılı olabileceği üzerine konuşulabilir. Ayrıca öğrencilere eserin sözleri veya hikâyesi üzerinden bir tartışma yaptırılarak eserin anlamını günlük yaşamla ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T.6.2.1

İlk olarak makam dizisini hatırlatmaya yönelik çalışmalar yapılır. Kürdi makam dizisi belirlenen tempoda önce bireysel sonra toplu bir şekilde icra edilir. Çalışılacak olan kürdi makamındaki eser yansıtılarak nota üzerinden gözlem yapılması istenir (**KB2.2**). Eser dinletilir, öğrencilerin nota kâğıdından takip ederek türküyü incelemeleri ve eseri çözümlemeleri istenir (**OB9**). Ardından bireysel olarak deşifre yapılması istenir (**E2.2**). Deşifre sürecinde öğrencilerin çalgılarına uygun doğru bir duruş ve tutuş pozisyonu almaları sağlanır (**D7.2**). Ölçüler hâlinde deşifre sürecinin tamamlanması istenir (**D12.3**). Öğretmen belirlenen çalgı topluluklarını ayrı ayrı ziyaret ederek kontrol eder. Her öğrencinin çalgısına özgü doğru teknikle çalmasına dikkat edilir. Öğrenciler, öğretmenden gelen geri bildirimlere göre teknik, tutuş ve deşifre sürecini tamamlamaya çalışır (**D3.1**). Oluşturulan karma çalgı gruplarıyla birlikte çalma sürecine geçilir. Türkü grup hâlinde çalınmaya başlar. Çalışma sırasında yavaş tempodan başlayarak, birbirlerinin tempo ve müzikal dinamik uyumuna ve ezgisel yapıya dikkat ederek müziksel bileşenlere uygun çalınması istenir (**E3.2, SDB2.1**). Öğretmen şef görevini üstlenerek grupları çalıştırır (**SDB2.2**). Grup çalışmaları bittikten sonra her çalgı topluluğunun şarkıyı icra etmesi istenerek birlikte çalma performansı sergilenir (**SDB2.2**). Farklı kürdi makamındaki türkülerle çalışmalar yapılır. Öğrencilere derste çalışılan kürdi makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

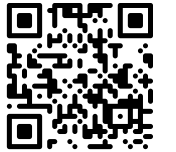
Bu süreçte kürdi makamında farklı türküler verilerek oluşturulan topluluklarla çalınması istenebilir. Öğrenciler, belirli bir tema veya motif etrafında doğaçlama yaparak melodiyi daha özgün bir hâle getirerek doğaçlama çalışmaları yapabilir.

Destekleme

Bu süreçte öğrencilere eserle ilgili detaylı bir hazırlık süreci sunarak parçaya her yönüyle hâkim olmalarını sağlamak önemlidir. Prova sırasında eksik kalan noktalar üzerinde çalışılabilir. Kürdi makamındaki türkülerin yavaş tempoda çalınması istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



3. TEMA: HİCAZ MAKAMI DİZİSİYLE TOPLU İCRA

Temada hicaz makam dizisindeki türkülerin birlikte çalınması ve makam dizisi özelliklerine uygun bir şekilde birlikte müzik yapma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D10. Mütevazılık, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.6.3.1. Hicaz makamı dizisindeki eserleri toplu çalabilme

- a) Hicaz makamı dizisindeki çalınacak eseri çözümler.
- b) Hicaz makamı dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Hicaz makamı dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Hicaz makamı dizisindeki eserleri toplu çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Hicaz Makamı

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Hicaz makamı dizisindeki eserlerin toplu çalınmasında ritmik doku ve ezgi akışı üzerinde dikkatli bir çalışma gereklidir. Topluluk, makamın karakterini bozmadan her çalgının kendi rolünü uyumlu bir biçimde yerine getirmelidir.

Anahtar kavramlar

dizi, hicaz, makam, toplu icra

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, öğrenci ürün dosyası, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere derste çalınan hicaz makamı dizisindeki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin hicaz makam dizisini teoride ve çalgısında bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilere hicaz makam dizisine yönelik bilgi ve uygulama düzeylerine yönelik aşağıdaki sorular sorulabilir:

- Dinlediğiniz hicaz makamındaki eserler nelerdir?
- Hicaz makam dizisini diğer makam dizilerinden ayıran belirgin farklar nelerdir?
- Hicaz makam dizisini çalgınızda farklı pozisyonlarda icra edebiliyor musunuz?
- Hicaz makamının hissettirdiği duyguyu nasıl tarif edersiniz?

Köprü Kurma

Hicaz makamındaki duygusal geçişlere uygun olarak müzik oluşturulur. Bir grup hüzünlü bir melodi çalar (düşük sesle, yavaş tempoda). Bir grup hızlıca yükselen bir melodi çalar (yavaşça hızlanarak daha parlak bir tonla). Öğrenciler, çalgılarını ve müziklerini bir "hikâyenin parçası" olarak görürler. Her grup, hikâyenin bir bölümünü müzikle anlatmaya çalışırken hicaz makamının melodik yapısını somut bir şekilde deneyimlemeye yardımcı olarak köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T.6.3.1

Hicaz makamı dizisinin özellikleri ile ilgili kısa bir hatırlatma yapılır. Müziksel dinleme yapılarak hicaz makam dizisi pekiştirilir. Öğrenciler, toplu çalma için gruplara ayrılırlar. Her grup bir çalgıyı temsil eder (bir grup vurmali çalgılar, bir grup melodik çalgılar gibi). Çalışılacak olan hicaz makamındaki türkü tanıtılır. Nota üzerinden ilk inceleme yapılması istenir (**OB9**). Grupların görevleri ve türkünün trafiği hakkında bilgilendirme yapılır. Öğretmen türkünün öncelikle ezgisini icra eder ve öğrencilerin nota üzerinden gözlem yapması istenir. Ardından eserin çözümlenmesi istenir (**KB2.2**). Öğrencilerden türküyü bireysel olarak deşifre etmeleri istenir (**E2.2**). Öğrencilerin görevini yerine getirirken özverili davranmaları beklenir (**D16.3**). Deşifre sürecine öncelikle nota üzerinden başlamaları sağlanır. Çalgısal deşifre sürecine geçilirken öğrencilerin çalgılarında doğru duruş ve tutuş pozisyonu almaları sağlanır (**D7.2**). Gruplar deşifre sürecine devam ederken öğretmen grupları kontrol eder. Ölçü ölçü icra sürecine geçilir. Öğrencilerin çalgısına özgü teknikleri doğru uygulamasına dikkat edilir. Öğretmen geri bildirimde bulunarak deşifre sürecinin tamamlanması sağlanır. Öğrenciler, geri bildirimlere göre tutuş, teknik ve deşifre sürecindeki müzikal hatalarını düzeltmeye çalışırlar (**D10.1**). Öğretmen tarafından belirlenen yavaş tempodan başlanarak toplu icra sürecine geçilir (**D12.3**). Öğrenciler, tempoyu uyumlu bir şekilde takip ederek icra ederler. Öğrencilerin ritmi ve ezgiyi uyum içinde tınlatmasının ve bir "takım" gibi hareket etmelerinin önemi vurgulanır (**SDB2.2**). Öğrenciler, müziksel bileşenleri uygulayarak türküyü toplu icra ederler (**SDB2.2**). İstenen tempoya gelindikten sonra belirlenen topluluklar hâlinde canlı performans sergilerler (**SDB2.1, D3.4**). Öğretmen; doğru duruş ve tutuş, teknik, ezgisel yapı, müzikal ifadeye uygunluk gibi unsurlara göre topluluklara dönüt verir. Öğrencilere derste çalınan hicaz makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Bu süreçte farklı zorluk düzeylerinde hicaz makamında türküler verilerek oluşturulan gruplarla icra edilmesi istenebilir. Hicaz makamı doğaçlama için çok uygun bir makam olduğundan, öğrencilere doğaçlama yapmayı öğretmek, eserin melodik yapısını daha zengin hâle getirebilir. Belirli bölümlerde öğrenciler kendi özgün melodik hatlarını ekleyerek parçaya bireysel dokunuşlar katabilirler.

Destekleme

Bu süreçte çalınan hicaz makamı türküsünün ölçüler hâlinde bölünerek yavaş tempoda etüt edilmesi istenebilir. Öğrencilerle birlikte ritmik kalıpların doğru bir şekilde nasıl çalışacağı üzerine alıştırmalar yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



4. TEMA: NİHAVEND MAKAMI DİZİSİYLE TOPLU İCRA

Temada nihavend makam dizisindeki türkülerin birlikte çalınması ve makam dizisi özelliklerine uygun bir şekilde birlikte müzik yapma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇT.6.4.1. Nihavend makamı dizisindeki eserleri toplu çalabilme

- Nihavend makamı dizisindeki çalınacak eserleri çözümler.*
- Nihavend makamı dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.*
- Nihavend makamı dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.*
- Nihavend makamı dizisindeki eserleri toplu çalarken müziksel bileşenleri uygular.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Nihavend Makamı

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Nihavend makamındaki eserlerin toplu çalınmasında ritmik doku ve ezgi akışı üzerinde dikkatli bir çalışma gereklidir. Topluluk, makamın karakterini bozmadan her çalgının kendi rolünü uyumlu bir biçimde yerine getirmelidir.

Anahtar kavramlar

dizi, makam, nihavend, toplu icra

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, öğrenci ürün dosyası, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere derste çalınan nihavend makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin nihavend makam dizisini teoride ve çalgısında bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilere nihavend makamına yönelik bilgi ve uygulama düzeylerini ölçebilmek için aşağıdaki sorular sorulabilir:

- Dinlediğiniz nihavend makamındaki türküler nelerdir?
- Nihavend makam dizisini söyleyebilir misiniz?
- Nihavend makam dizisini çalgınızda icra edebilir misiniz?

Köprü Kurma

Öğrencilere halk müziği şarkılarıyla bağlantı kurularak nihavend makamının duygusal yapısına ilişkin sorular sorulur. "Çökertme", "Benim Dünyam" veya yerel türküler üzerinden çalışarak öğrencilerin müziği kendi kültürel bağlamlarına yerleştirmeleri sağlanır. Bu tür şarkılar, makamın duygusal yoğunluğunu günlük yaşamla ilişkilendirir. Nihavend makamı, genellikle halk ve tasavvuf müziğiyle iç içe geçtiği için bu gelenekler tanıtılarak köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları ÇT.6.4.1

Öncelikle öğrencilere nihavend makamı dizisinin temel özellikleri hakkında kısa bir hatırlatma yapılır. Öğrenciler, çalgı gruplarına ayrılır. Her grup farklı bir çalgı grubunu temsil eder. Örneğin bir grup vurmali çalgılar (davul, darbuka gibi), diğer grup melodik çalgılar (kemane, flüt, gitar gibi) ile çalışacaktır. Çalışılacak olan nihavend makamındaki türkü hakkında bilgi verilir ve öğrencilerin parçayı nota üzerinden incelemeleri istenir (**KB2.2, OB9**). Eserin çözümlenmesi istenir. Bu aşamada türkünün trafiği, ezgi ve ritmin nasıl ilerleyeceği hakkında öğrencilere bilgi verilir. Nota üzerinde yapılan inceleme ile öğrenciler, eserin yapısını kavramaya başlarlar. Öğretmen türküyü yavaşça icra eder ve öğrencilerden ezgiyi bireysel olarak deşifre etmelerini ister (**E2.2**). Öğrencilerin çalgılarının doğru duruş ve tutuş pozisyonu alması sağlanır. Öğretmen, her grubun tekniklerini kontrol eder ve deşifre sürecine devam edilmesi için gereken yönlendirmeleri yapar. Öğrenciler, her ölçüyü doğru bir şekilde çalmaya odaklanarak ilerlerken öğretmen grupları gezerek her öğrencinin doğru bir teknikle çaldığını kontrol eder. Bu süreçte öğretmen geri bildirimde bulunarak öğrencilerin hatalarını düzeltmelerini sağlar. Teknik düzeltmeler yapıldıktan sonra grup olarak toplu çalma sürecine geçilir. Öğrenciler, öğretmenin belirlediği yavaş tempoda önce parçayı çalmaya başlarlar (**D12.3**). Bu noktada öğrencilerin birbirleriyle uyum içinde hareket etmeleri çok önemlidir. Öğretmen, grup çalışmalarında öğrencilerin ritmi ve ezgiyi uyumlu bir şekilde takip etmelerine dikkat eder ve her bir öğrencinin diğer çalgılarla uyum içinde çalması gerektiğini vurgular (**SDB2.1**). Öğrencilerin topluluk olarak çalmaya başladıklarında bir takım gibi hareket etmeleri, birbirlerini dinlemeleri ve müziksel bileşenlere dikkat etmeleri sağlanır (**SDB2.2**).

Belirlenen tempoya ulaşıldığında öğrenciler grup hâlinde canlı performans sergilemeye başlarlar (**D3.4**). Öğretmen; her grubun çalmış olduğu parçayı değerlendirirken duruş ve tutuş, tekniği doğru uygulama, ezgisel yapı, müzikal ifade gibi unsurları dikkate alır. Öğrencilere derste çalınan nihavend makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Bu süreçte nihavend makamında farklı türküler verilerek düzeye göre oluşturulan farklı çalgı topluluklarıyla çalışılması istenebilir. Nihavend makamındaki şarkılar, duygusal açıdan yükselebilen ve alçalan bölümleri içeren kısımlar, müzikal dinamikler göz önünde bulundurularak grup içerisinde çalışılabilir.

Destekleme

Bu süreçte nihavend makamındaki türkülerin yavaş tempoda çalınması istenebilir. Basitleştirilmiş türküler verilerek çalışmalar yapılabilir. Nihavend makamındaki eserlerde ana tema veya melodinin tekrar edilmesi, şarkının önemli noktalarını vurgulayan grup çalışması yapılabilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



7.SINIF

1. TEMA: TOPLU İCRA (BEŞLİ GRUP)

Temada beşli çalgı topluluklarını tanıma, beşli topluluk örnekleri dinleme ve farklı çalgılardan oluşan beşli topluluklar ile belirlenen eserlerin icra edilmesi amaçlanmıştır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB9. Müziksel Dinleme, SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1 İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.18. Tartışma, KB2.14. Yorumlama, KB2.2. Gözlemleme, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇT.7.1.1. Beşli grup eserleri dinleyebilme

- a) Dinlediği beşli eserlerin müziksel bileşenlerini fark eder.
- b) Dinlediği beşli eserlerin müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- c) Dinlediği beşli eserin müziksel bileşenlerini açıklar.

ÇT.7.1.2. Beşli şarkıları toplu çalabilme

- a) Beşli çalınacak eserleri çözümler.
- b) Beşli şarkılar çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Beşli şarkılar çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Beşli şarkılar çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Beşli İcra

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Beşli eserler ve şarkılar, genellikle bir grup ya da topluluk tarafından seslendirilen, beş kişilik grupların oluşturduğu performanslardır.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, performans görevi, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere beşli eser örnekleri bularak bu örnekleri sınıf ortamında sunmaları, eserlerin hangi çalgılardan oluştuğunu ve müziksel bileşenlerini açıklamaları performans görevi olarak verilebilir. Derste çalınan eseri ve çalışmaları için öğretmenin verdiği şarkıyı öğrencilerin ikili topluluklar belirleyerek sınıfta çalmaları istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin üçlü şarkıları çaldığı kabul edilmektedir.
Öğrencilerin orta düzeyde çalgılarına ait teknikleri bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğrencilere,
Daha önce dinlediğiniz beşli şarkılar nelerdir?
Bildiğiniz veya izlediğiniz beşli çalgı toplulukları nelerdir? gibi sorular sorulabilir.

Köprü Kurma

Beşli grup icrasında dörtlü, üçlü iki icralarda olduğu gibi öğrencilere grup çalışmalarında rollerin neler olduğu sorulur. Bir grup içinde liderlik ve takipçilik becerilerini denemek, öğrencilerin sosyal rollerini anlamak gibi süreçler üzerine öğrencilerden düşünceler alınır. Öğrencilerin şarkıyı çalarken bazen lider pozisyonunda olacakları, bazen ise diğerlerinin izlediği bir takipçi rolü üstlenecekleri vurgulanır. Öğrencilere bir grup çalışmasında hem liderlik yapabileceklerini hem de başkalarına rehberlik edebilecekleri örnekler verilerek köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇT.7.1.1

Öğrencilere farklı beşli eserler dinletilir. Bu eserlerin farklı müziksel bileşenleri (melodi, ritim, tempo, dinamik, ton, tını, armoni) hakkında genel bilgi verilir (**OB1**). Eserler dinlenirken öğrenciler bu bileşenleri fark etmeye yönelik sorularla yönlendirilir (**KB2.11**). Eser sonrası öğrenciler gruplara ayrılır ve dinledikleri eserin müzikal bileşenlerini tartışarak nasıl hissettiklerini ve ne fark ettiklerini paylaşırlar (**SDB2.3, KB2.18**). Öğrencilere bir beşli eserin çeşitli bölümleri (bir orkestra parçası) dinletilir. Öğrenciler, hangi enstrümanların hangi müziksel bileşenleri ürettiğini ayırt etmeye çalışır. Öğrencilere "Bu eserde davul hangi rolü oynuyor?" veya "Sazlar ne tür bir armoni oluşturuyor?" gibi sorular yöneltilir (**E3.8**). Öğrencilerden dinledikleri beşli eserin müzikal bileşenleri hakkında yazılı veya sözlü açıklamalar yapmaları istenir (**KB2.14**). Öğrencilere beşli eser örnekleri bularak bu örnekleri sınıf ortamında sunmaları, eserlerin hangi çalgılardan oluştuğunu ve müziksel bileşenlerini açıklamaları performans görevi olarak verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÇT.7.1.2

Öğretmen, çalgı ve icra edilecek şarkının özelliklerine göre beşli gruplar oluşturur. Öğrencilerin düzeyine uygun olarak öğretmen belirlediği şarkının notalarını dağıtır. Başlangıçta, şarkının ezgisi yalnızca bir çalgıyla çalınarak öğrencilere tanıtılır. Öğrencilerden bu çalınan şarkıyı nota üzerinden dikkatle takip etmeleri istenir (**SDB2.1, E3.2**). Dinleme ve izleme yoluyla öğrencilerin şarkıyı tanıması sağlanır. Öğretmen yalnızca bir çalgı (piyano, gitar veya başka bir çalgı) ile şarkıyı çalar. Şarkının müzikal yapısının belirli bölümleri (melodi, armoni, ritim) üzerinde durularak öğrencilerden şarkıyı nota üzerinden dikkatle gözlem yapmaları istenir. Eserin çözümlenmesi istenir (**KB2.2**).

Dinleme aşamasının ardından öğrencilerden bireysel olarak kendi notalarını deşifre etmeleri istenir (**E2.2**). Şarkının her bir bölümüne ait notaların öğrenciler tarafından çözümlenmesi sağlanır. Bu süreçte öğretmen her bir öğrencinin çalışmasını kontrol eder ve gerektiğinde rehberlik eder. Deşifre sürecine başlamadan önce her öğrenci çalgısına özgü doğru tutuş ve pozisyonu alır. Öğretmen, öğrencilerin enstrümanlarını doğru bir şekilde tutmalarını sağlar. Öğrencilere çalgılarını doğru tutmaları ve çalma pozisyonlarını düzgün bir şekilde almaları hatırlatılır. Deşifre süreci tamamlandıktan sonra öğretmen, öğrencilerin birlikte çalma sürecinde dikkat etmeleri gereken müzikal hususları hatırlatır. Öğrencilerin çalgılarına özgü teknikleri doğru bir şekilde kullanmaları istenir. Öğrencilere doğru tempo, dinamikler ve müzikal ifadelerin (legato, staccato, crescendo) nasıl uygulanması gerektiği açıklanır. Öğrenciler, şarkıyı topluca çalmadan önce öğretmen rehberliğinde yavaş tempoda çalışmaya başlarlar. Yavaş tempo, her öğrencinin şarkıyı doğru ve dikkatli bir şekilde çalmasına olanak tanır (**E3.2, D12.3**). Öğretmen, öğrencilerin ritmik doğruluğunu, çalgılarının uyumunu ve tekniklerini gözlemler. Öğrenciler, şarkıyı topluca çalarken öğretmen gruptaki her öğrenciyi izler ve gerekirse düzeltmeler yapar. Yavaş tempo çalışmasından sonra şarkı hızlandırılır. Öğrenciler; doğru tempo, müzikal dinamikler, teknik kullanımı gibi müziksel bileşenleri uygulayarak şarkıyı çalmaya devam ederler. Öğrenciler, bir arada grup hâlinde şarkıyı çalarak tüm müzikal bileşenleri birleştirirler. Öğretmen, grup performansını izler ve müzikal uyum hakkında geri bildirimlerde bulunur (**SDB2.2**). Çalışılan bölümler tamamlandıktan sonra şarkı birleştirilir ve tüm grup tarafından birlikte icra edilir (**D3.4**). Bu aşamada öğretmen, çalgıların birbiriyle uyumunu kontrol eder ve her bir öğrencinin doğru teknikleri ve ifadeleri kullanıp kullanmadığına yönelik geri bildirimlerde bulunur. Öğrencilerden performans görevi olarak derste çalınan eseri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği şarkıyı beşli topluluklar belirleyerek sınıfta sunulması istenebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Bu süreçte beşli şarkıları orta ve üst düzeye ayırıp öğrenci seviyelerine göre farklı topluluklar oluşturularak çalışılması istenebilir. Grup üyeleri, türkünün ezgisini çalarken diğer öğrenciler destekleyici akorlar veya harmonilerle arka planda yer alacak çalışmalar yapılabilir. Grup üyeleri, şarkının yapısını değiştirmek veya farklı bölümler arasında geçişler yapmak için doğaçlama bölümler veya tekrarlar ekleyebilirler.

Destekleme Bu süreçte çalınan beşli eserin bölümler hâlinde yavaş tempoda etüt edilmesi istenebilir. Bazı bölümlerde belirli bir öğrencinin (genellikle ritim çalan kişi) güçlü vurgular yaparak tüm grubu yönlendirmesi gerekebilir. Özellikle ağır tempolu bölümlerde ritimle birlikte tüm grubun uyum içinde çalmasını sağlamak için çalışmalar yapılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



2. TEMA: RAST MAKAMI DİZİSİYLE TOPLU İCRA

Temada rast makam dizisindeki türkülerin birlikte çalınması ve makam dizisi özelliklerine uygun bir şekilde birlikte müzik yapma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik, D10. Mütevazılık, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.7.2.1. Rast makamı dizisindeki eserleri çalabilme

- Rast makamı dizisindeki çalınacak eserleri çözümler.
- Rast makamı dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Rast makamı dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- Rast makamı dizisindeki eserleri toplu çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Rast Makamı Dizisi

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Rast makamındaki eserlerin toplu çalınmasında ritmik doku ve ezgi akışı üzerinde dikkatli bir çalışma gereklidir. Topluluk, makamın karakterini bozmadan her enstrümanın kendi rolünü uyumlu bir biçimde yerine getirmelidir.

Anahtar kavramlar

dizi, makam, rast, toplu icra

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, öğrenci ürün dosyası, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere derste çalınan rast makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin rast makam dizisini teoride ve çalgısında bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilere rast makamıyla ilgili aşağıdaki sorular sorulur:

"Rast makamı hakkında ne biliyorsunuz?"

"Rast makam dizisini çalgınızda icra edebiliyor musunuz?"

"Rast makamı ne tür bir duyguyu ifade eder?"

"Rast makamının temposu sizce nasıl olur? Yavaş mı hızlı mı?"

"Hicaz makamı ile rast makamı arasındaki farkları kısaca anlatabilir misiniz?"

Köprü Kurma

Rast makamının hissiyatından yola çıkarak öğrencilere örnekler verilebilir. Dinletilen rast makamındaki eserlerin hissettirdikleri üzerine düşünceler alınabilir. Rast makamının neşeli yapısından bahsedilerek öğrencilerle birlikte günlük yaşamda mutlu oldukları anlar konuşulabilir. Örneğin doğum günü partisi, okulda arkadaşlarıyla eğlenceli bir aktivite yapmak veya bir oyunu kazanmak gibi anlardan yola çıkarak bu mutlu anların rast makamının neşeli ve pozitif yapısıyla nasıl ilişkilendirilebileceği anlatılarak bağ kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T.7.2.1

Rast makamının dizisi öğrencilere açıklanır ve porte üzerinde gösterilir. Öğrencilerin rast makamının dizisini görsel olarak inceleyerek hatırlamaları sağlanır. Öğretmen, rast makamının dizisini çalarak öğrencilerine makamın seslerini ve duygusunu ifade eder.

Öğretmen ders için belirlenen rast makamında icra edilecek türkü hakkında bilgi verir. Öğrencilere, eserin notaları dağıtılır. Nota üzerinden inceleme yapılması istenir (**OB9**). Öğretmen, eserin ezgisini yavaşça çalarak öğrencilerden nota üzerinden takip etmelerini ister. Bu süreçte bölüm bölüm gözlemler yapılır ve eserin çözümlenmesi istenir (**KB2.2**). Öğrencilerden eserin ilk bölümünü bireysel olarak deşifre yapmaları istenir (**E2.2**). Öğrencilerden görevlerini yerine getirirken özverili davranmaları beklenir (**D16.3**). Öğretmen, öğrencilerin çalgılarını doğru tutuş ve duruş pozisyonu almalarını ister (**D7.2**).

Öğrenciler, çalacakları eserde kullanacakları çalgıya özgü teknikleri belirler ve öğretmen, öğrencilerin çalarken doğru teknikleri kullanmalarını sağlar. Öğrenciler, çalarken yaptıkları hatalar konusunda öğretmeninden geri bildirim alır. Bu geri bildirimle hatalar düzeltilir ve doğru teknikle devam edilir (**D10.1**). Öğrenciler, eserin ölçülerine uygun olarak çalışmaya devam ederler. Öğrencilerin odaklanarak her ölçüde doğru notaları çalması sağlanır. (**E3.2, D12.3**).

Öğrenciler, farklı hızlarda çalışarak eserin temposunu ve dinamiklerini keşfederler. Öğretmen, farklı tempolarda çalma konusunda rehberlik eder. Öğrenciler, çaldıkları eserin temposunu, dinamiklerini ve ezgisel yapısını doğru şekilde uygulayarak müziksel bileşenlere dikkat etmeleri sağlanır.

Öğrenciler, birbirlerinin teknik ve müzikal ifadelerini gözlemler ve uyum içinde çalmaya çalışırlar (**KB2.2**). Öğretmen rehberlik ederek geri bildirimlerde bulunur. Öğrencilerden aynı tempoda ve müzikal dinamiklere uygun olarak çalmaları istenir. Öğrenciler, birlikte çalarken uyum sağlamayı öğrenirler (**SDB2.2**). Öğrenciler, rast makamında çalıştıkları eseri gruplar hâlinde çalarak canlı performans sergilerler (**SDB2.2, D3.4**). Öğretmen, öğrencilerin doğru duruş ve tutuş, teknik kullanım, ezgisel yapı ve müzikal ifade açısından performanslarına dönüt verir. Birlikte çalma performansı gözlem formuna göre değerlendirme yapılır. Öğrencilere derste çalınan rast makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Bu süreçte rast makam dizisindeki türküleri farklı çalgı toplulukları oluşturularak çalınması istenebilir. Türkülerin içinde dinamik değişiklikler yaparak eserin duygusal etkisi artırılabilir. Örneğin güçlü bir bölümden sonra sakın bir bölüm gelerek dinamik geçişler yapılabilir.

Destekleme

Bu süreçte rast makamı dizisinde belirlenen türkülerin yavaş tempoda ve ölçüler hâlinde çalışılması istenebilir. Rast makamında sıklıkla kullanılan ritmik yapıları öğrencilerin doğru zamanlama ve ölçüyle çalabilmesi için ritmik çalışmalar yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



3. TEMA: UŞŞAK MAKAMI DİZİSİYLE TOPLU İCRA

Temada uşşak makam dizisindeki türkülerin birlikte çalınması ve makam dizisi özelliklerine uygun bir şekilde birlikte müzik yapma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D10. Mütevazılık, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme, KB2.15. Yansıtma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.7.3.1. Uşşak makam dizisindeki eserleri toplu çalabilme

- Uşşak makam dizisindeki çalınacak eserleri çözümler.
- Uşşak makam dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Uşşak makam dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- Uşşak makam dizisindeki toplu çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Uşşak Makam Dizisi

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Uşşak makamındaki eserlerin toplu çalınmasında ritmik doku ve ezgi akışı üzerinde dikkatli bir çalışma gereklidir. Topluluk, makamın karakterini bozmadan her enstrümanın kendi rolünü uyumlu bir biçimde yerine getirmelidir.

Anahtar kavramlar

dizi, makam, toplu icra, uşşak

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, öğrenci ürün dosyası, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere derste çalınan uşşak makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çalgısında uşşak makam dizisini icra edebildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Uşşak makam dizisine yönelik çalışma kâğıtları verilebilir. Şimdiye kadar öğrenilen makamlarla birlikte çeşitli türküler verilerek makamların yazılması istenebilir.

Köprü Kurma

Uşşak makamının özellikle halk arasında yaygın bir şekilde dinlendiği ve icra edildiği türkülerden örnek vererek uşşak makamının hissiyatı üzerine düşünceler alınır. Öğrencilere uşşak makamında kısa, basit bir melodi çalınır. Ardından bu melodiyi dinlerken hangi duyguları hissettikleri sorulur: "Bu melodiyi dinlerken mutlu musunuz yoksa biraz hüznü mü hissediyorsunuz?" gibi sorularla köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T.7.3.1

Öğrencilerle önce bireysel olarak uşşak makamının dizisini belirlenen tempoda çalarak tanıtılır. Başlangıçta yavaş tempoda çalışılmalı, makamın duygusal ifadesi öğrenciler tarafından hissedilmelidir. Ardından grup olarak birlikte aynı diziye çalarak çalgı topluluğunun uyumlu bir şekilde çalışması sağlanır (**SDB3.1**). Yavaş tempodan başlayarak öğrencilerin birbirlerinin temposuna uyum sağlamaları ve doğru teknikle çalmaları beklenir (**D12.3**). Uşşak makamında bir türkü seçilir. Eser öğrencilere dinletilir ve onların nota kâğıdından eseri incelemeleri istenir (**OB9**). Öğrenciler nota üzerinden eserin yapısını gözlemler ve eserin çözümlenmesi istenir (**KB2.2**). Hangi notaların daha uzun veya kısa olduğunu, hangi bölümlerde eserin duygusal yapısının değiştiğini incelemeleri sağlanır. Öğrencilerden eser üzerindeki ezgiyi deşifre etmeleri istenir. Deşifre sürecinde her öğrencinin çalgısına uygun doğru duruş ve tutuş pozisyonu alması sağlanır. Öğrencilerden ölçü ölçü bireysel deşifre yapmaları istenir (**E2.2**). Bu adımda eser yavaş tempoda parçalar hâlinde çalıştırılır. Öğrencilerin çaldıkları ölçüleri doğru şekilde ve eserin melodik yapısına uygun olarak icra etmeleri sağlanır. Öğrencilerin çalgılarına özgü doğru teknikle çalmaları sağlanır. Öğrencilerin teknik hatalarını gözlemlemek ve geri bildirimde bulunmak için öğretmen belirli aralıklarla her çalgı grubunu ziyaret eder. Öğrenciler, öğretmenden gelen geri bildirimlere göre tekniklerini geliştirirler (**D10.1**). Bu aşamada çalgıların doğru duruşları, tutuş pozisyonları, sesin düzgün çıkması gibi teknik detaylara odaklanılır (**E3.2**). Öğrenciler, oluşturulan karma çalgı gruplarında bir araya gelir. Uşşak makamındaki eser yavaş tempoda çalınmaya başlanır. Her öğrencinin çaldığı çalgının doğru bir şekilde duyması ve diğer öğrencilerle uyumlu çalması sağlanır (**SDB2.2, D3.4**), (**SDB2.1**). Öğrencilerden müziksel bileşenlere uygun olarak çalınması istenir. Öğrenciler, türküyü sadece teknik olarak değil, aynı zamanda duygusal olarak da doğru bir şekilde yansıtmaya özen gösterirler (**KB2.15**). Grup çalışmaları bittikten sonra her çalgı topluluğunun şarkıyı çalması istenir. Öğrenciler, tüm çalgı toplulukları bir araya gelerek şarkıyı birlikte çalarlar. Farklı uşşak makamındaki türküler ile de benzer çalışmalar yapılır. Öğrencilere derste çalınan uşşak makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Bu süreçte uşşak makam dizisinin ezgi yapısını desteklemek için grup üyeleri, uygun akorlarla melodiyi takip edebilir. Özellikle eşlik çalan öğrenciler, ezgiyi çalarken akorlar ve armoniler ile şarkıyı zenginleştirebilirler. Gitar, piyano veya kanun gibi armoni sağlayan çalgılar, ana melodinin alt yapısını güçlendirecek şekilde akorlar ekleyerek çalışmalar yapılabilir.

Destekleme

Bu süreçte uşşak makamı dizisindeki türkülerin yavaş tempoda ve küçük bölümlere ayrılarak çalışması istenebilir. Toplu icrada şarkının yapısında köprü bölümleri veya geçişler eklenerek şarkının farklı kısımları birbirine bağlanacak ayrı grup çalışmaları yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



4. TEMA: HÜSEYİNİ MAKAMI DİZİSİYLE TOPLU İCRA

Temada hüseyini makam dizisindeki türkülerin birlikte çalınması ve makam dizisi özelliklerine uygun bir şekilde birlikte müzik yapma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik,

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇT.7.4.1. Hüseyini makam dizisindeki eserleri toplu çalabilme

- Hüseyini makam dizisindeki eserleri çözümler.
- Hüseyini makam dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Hüseyini makam dizisindeki eserleri toplu çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- Hüseyini makam dizisindeki eserleri toplu çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Hüseyini Makamı

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Hüseyini makamındaki eserlerin toplu çalınmasında ritmik doku ve ezgi akışı üzerinde dikkatli bir çalışma gereklidir. Topluluk, makamın karakterini bozmadan her çalgının kendi rolünü uyumlu bir biçimde yerine getirmelidir.

Anahtar kavramlar

dizi, hüseyini, makam, toplu icra

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, öğrenci ürün dosyası, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere derste çalınan hüseyini makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin hüseyini makam dizisine teoride ve çalgısında bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilere hüseyini makamıyla ilgili aşağıdaki sorular sorulur:

- Hüseyini makamı hakkında ne biliyorsunuz?
- Hüseyini makam dizisini çalgınızda icra edebiliyor musunuz?
- Hüseyini makamı ne tür bir duyguyu ifade eder?
- Hüseyini makamının temposu sizce nasıl olur? Yavaş mı hızlı mı?

Köprü Kurma

Daha önce çalışılan makamlar ve hissettirdiklerinden yola çıkılarak hüseyini makamının örnekleri verilir. Dinletilen hüseyini makamındaki eserlerin hissettirdikleri üzerine düşünceler alınır. Hüseyini makamının hüznü yapısından bahsedilerek öğrencilerle birlikte, günlük yaşamda mutlu oldukları anlar konuşularak köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇT.7.4.1

Hüseyini makamının dizisi öğrencilere açıklanır ve porte üzerinde gösterilir. Öğrencilerin hüseyini makamının dizisini görsel olarak inceleyerek hatırlamaları sağlanır. Öğretmen, hüseyini makamının dizisini çalarak öğrencilerine makamın seslerini ve duygusunu ifade eder. Öğretmen, ders için belirlenen hüseyini makamında icra edilecek olan türkü hakkında bilgi verir (**OB1**). Öğrencilere eserin notaları dağıtılır. Nota üzerinden inceleme yapılması istenir. Öğretmen, eserin ezgisini yavaşça çalarak öğrencilerden nota üzerinden takip etmelerini ister. Eserin çözümlenmesi istenir (**E3.2**). Bu süreçte bölüm bölüm gözlemler yapılır (**KB2.2**). Öğrenciler, eserin ilk bölümlerini yavaşça çalma sürecine başlarlar. Öğretmen, öğrencilerin çalgılarını doğru tutuş ve duruş pozisyonu almalarını ister (**D7.2**). Öğrenciler, çalacakları eserde kullanacakları çalgıya özgü teknikleri belirler ve öğretmen, öğrencilerin çalarken doğru teknikleri kullanmalarını sağlar. Öğrenciler, çalarken yaptıkları hatalar konusunda öğretmeninden geri bildirim alır. Öğrenciler, eserin ölçülerine uygun bireysel olarak çalışırlar (**E2.2, D3.2**). Her ölçüde doğru notaların çalındığından emin olunur. Öğrenciler, farklı hızlarda çalışarak eserin temposunu ve dinamiklerini keşfederler. Öğretmen, farklı tempolarda çalma konusunda rehberlik eder. Öğrencilerin çaldıkları eserin temposunu, dinamiklerini ve ezgisel yapısını doğru şekilde uygulayarak müziksel bileşenlere dikkat etmeleri sağlanır. Öğrenciler, birbirlerinin teknik ve müzikal ifadelerini gözlemler ve uyum içinde çalmaya çalışırlar (**SDB2.1**). Öğretmen rehberlik ederek geri bildirimlerde bulunur. Öğrencilerden aynı tempoda ve müzikal dinamiklere uygun olarak çalmaları istenir. Öğrenciler, birlikte çalarken iletişim hâlinde olmayı ve uyum sağlamayı öğrenirler (**SDB2.2**). Öğrenciler, rast makamında çalıştıkları eseri gruplar hâlinde çalarak canlı performans sergilerler (**D3.4**). Öğretmen; öğrencilere doğru duruş ve tutuş, teknik kullanım, ezgisel yapı ve müzikal ifade açısından dönütler verir. Öğrencilere derste çalışılan hüseyini makamındaki eserleri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği eserleri topluluklar hâlinde sınıfta sunmaları istenen bir performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

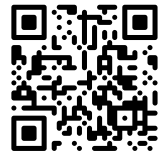
Bu süreçte hüseyini makamında farklı türküler verilerek düzeye göre oluşturulan topluluklarla çalışılması istenebilir. Toplu icra çalışmaları sırasında bir çalgı doğaçlama yapabilir ve diğer çalgılar buna destek olabilir. Rast makamındaki bir şarkıya solo performanslar eklenebilir. Solo bölümlerde diğer çalgılar solo yapan çalgıya uygun bir arka plan sağlayan farklı çeşitlemeler içeren çalışmalar yapılabilir.

Destekleme

Bu süreçte çalışılan türkülerde kullanılan zaman ölçülerini ve ritmik kalıpları doğru bir şekilde öğrenmek için ritmik alıştırma yapılabilir. Ritmin ve ezginin uyumlu olabilmesi için öğrenciler metronom eşliğinde çalışabilirler. Basitleştirilmiş türküler verilerek çalışmalar yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



8.SINIF**1. TEMA: TOPLU İCRA (ALTILI GRUP)**

Temada altılı çalgı topluluklarını tanıma, altılı grup örnekleri dinleme ve farklı çalgılardan oluşan altılı çalgı toplulukları ile belirlenen eserlerin icra edilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB9. Müziksel Dinleme, SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği, SDB1.2. Öz Düzenleme

Değerler D3. Çalışkanlık, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemleme, KB2.14. Yorumlama, KB2.18. Tartışma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ÇT.8.1.1. Altılı grup eserleri dinleyebilme

- a) Dinlediği altılı eserlerin müziksel bileşenlerini fark eder.
- b) Dinlediği altılı eserlerin müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- c) Dinlediği altılı eserin müziksel bileşenlerini açıklar.

ÇT.8.1.2. Altılı şarkıları toplu çalabilme

- a) Altılı çalınacak eserleri çözümler.
- b) Altılı şarkılar çalarken çalgıya özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Altılı şarkılar çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Altılı şarkılar çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Altılı İcra

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Altı kişilik bir grup tarafından seslendirilen ya da icra edilen müzik eserleridir.
- Altılı icrada grup içindeki uyum, çeşitlilik ve iş birliği önemlidir.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Temada öğrenme çıktıları; birlikte çalma performans gözlem formu, performans görevi, öz değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve akran değerlendirme formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere altılı eser örnekleri bularak bu örnekleri sınıf ortamında sunmaları, eserlerin hangi çalgılardan oluştuğunu ve müziksel bileşenlerini açıklamaları performans görevi olarak verilebilir. Derste çalınan eseri ve çalışmaları için öğretmenin verdiği şarkıyı öğrencilerin ikili topluluklar belirleyerek sınıfta çalmaları istenebilir. Verilen performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve birlikte çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin beşli şarkıları çaldığı kabul edilmektedir.

Öğrencilerin orta düzeyde çalgılarına ait teknikleri bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğrencilere daha önce dinledikleri altılı şarkılar ve bildikleri ya da izledikleri altılı çalgı toplulukları hakkında sorular sorulabilir.

Köprü Kurma

Beşli grup icrasında dörtlü, üçlü, ikili icralarda olduğu gibi öğrencilere grup çalışmalarında rollerin neler olduğu sorulur. Bir grup içinde liderlik ve takipçilik becerilerini denemek, öğrencilerin sosyal rollerini anlamak gibi süreçler üzerine öğrencilerden düşünceler alınır. Öğrencilere şarkıyı çalarken bazen bir lider pozisyonunda olacakları, bazen bir takipçi rolü üstlenecekleri vurgulanır. Öğrencilere bir grup çalışmasında hem liderlik yapabilecekleri hem de başkalarına rehberlik edebilecekleri örnekler verilerek köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ÇT.8.1.1

Öğrencilere farklı altılı yapıdaki eserler dinletilir. Bu eserlerin müzikal bileşenleri (ezgi, ritim, tempo, dinamik, ton, tını, armoni) hakkında genel bir bilgi verilir (**OB1**). Eserler dinlenirken öğrenciler bu bileşenleri fark etmeleri için çeşitli sorularla yönlendirilir. Eserin ardından öğrenciler, küçük gruplara ayrılır ve dinledikleri eserin müzikal öğelerini tartışarak bu müzik karşısında ne hissettiklerini ve hangi unsurları fark ettiklerini paylaşırlar (**KB2.18**). Öğrencilere bir altılı eserin farklı bölümleri (orkestra parçaları) dinletilir. Öğrenciler, hangi çalgıların hangi müziksel özellikleri ortaya koyduğunu ayırt etmeye çalışır (**KB2.14**). Öğrencilere, "Bu eserde kemanın, gitarın vs. fonksiyonu nedir?" ya da "Ezgiyi hangi çalgılar çalıyor?" gibi sorular sorulur. Öğrencilerden altılı eser örnekleri sunmaları ve bu eserlerin hangi çalgılardan oluştuğunu, müziksel bileşenlerin nasıl işlendiğini açıklamaları beklenir (**OB9**). Bu sunumlar, analitik bir dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÇT.8.1.2

Öğretmen, çalgı ve icra edilecek şarkının özelliklerine göre altılı gruplar oluşturur. Öğrencilerin seviyelerine uygun olarak öğretmen belirlediği şarkının notalarını dağıtarak öğrencilerin hazır olmalarını sağlar. Başlangıçta, şarkının melodisi yalnızca bir çalgı ile çalınarak öğrencilere tanıtılır. Öğrencilerden çalınan şarkıyı nota üzerinden dikkatlice izlemeleri istenir (**SDB1.2, E3.2**). Dinleme ve gözlem yoluyla öğrencilerin şarkıyı tanımaları sağlanır. Öğretmen, şarkıyı yalnızca bir çalgı (piyano, gitar ya da başka bir çalgı) ile çalar. Şarkının müzikal yapısının belirli bölümleri (melodi, armoni, ritim) üzerinde odaklanarak öğrencilerden şarkıyı nota üzerinden dikkatle incelemeleri istenir. Eserin çözümleme süreci başlatılır (**KB2.2**). Dinleme bölümünün ardından öğrencilerden bireysel olarak kendi notalarını deşifre etmeleri beklenir (**E2.2**). Her öğrencinin şarkının her bir bölümüne ait notaları çözerek anlaması sağlanır. Bu aşamada öğretmen, öğrencilerin çalışmalarını kontrol eder ve gerektiğinde rehberlik eder. Deşifre sürecine başlamadan önce her öğrencinin çalgısını doğru tutuş ve pozisyonla yerleştirmesi gerektiği hatırlatılır. Öğretmen, öğrencilerin çalgılarını doğru şekilde tutmalarını ve uygun bir çalma pozisyonu almalarını sağlar. Deşifre işlemi tamamlandıktan sonra öğretmen, öğrencilerin birlikte çalma aşamasında dikkat etmeleri gereken müzikal unsurları vurgular. Öğrencilerin çalgılarına özgü teknikleri doğru şekilde kullanmaları istenir. Doğru tempo, dinamikler ve müzikal ifadelerin (legato, staccato, crescendo) nasıl uygulanacağına dair açıklamalar yapılır. Öğrenciler, şarkıyı birlikte çalmadan önce öğretmen eşliğinde yavaş tempoda çalışmaya başlarlar. Yavaş tempo, her öğrencinin şarkıyı doğru ve dikkatli bir şekilde çalmasını sağlar (**E3.2, D12.3**). Öğretmen, öğrencilerin ritmik doğruluğunu, çalgılarının uyumunu ve tekniklerini gözlemler. Öğrenciler şarkıyı topluca çalmaya başladıklarında öğretmen, gruptaki her öğrenciyi izler ve gerekirse düzeltmeler yapar. Yavaş tempodan sonra şarkı hızlandırılır ve öğrenciler doğru tempo, müzikal dinamikler ve teknik kullanımı ile şarkıyı çalmaya devam ederler. Öğrenciler, grup olarak şarkıyı çalarak tüm müzikal bileşenleri birleştirirler. Öğretmen, grup performansını gözlemler ve müzikal uyum konusunda geri bildirimde bulunur (**SDB2.2**). Çalışılan bölümler tamamlandıktan sonra şarkı birleştirilir ve tüm grup tarafından birlikte icra edilir (**D3.4**). Bu aşamada öğretmen, çalgıların birbiriyle uyumunu kontrol eder ve her öğrencinin doğru teknikleri ve ifadeleri kullanıp kullanmadığını değerlendirir. Öğrencilerden derste çalınan eseri ve öğretmenin çalışmaları için verdiği şarkıyı altılı gruplar hâlinde belirleyerek sınıfta sunmaları istenebilir. Verilen performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve grup çalma performans gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmeleri için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

Bu süreçte öğrencilerden çalışılan eserlerin; hangi çalgıların eserdeki eksiklikleri tamamlayacağı, hangi bölümlerin daha fazla tınılı olacağı üzerine fikirler üretmeleri istenebilir. Öğrenciler, şarkının temposunu veya dinamiklerini değiştirerek yeni versiyonlar oluşturabilirler. Örneğin bir bölümde hızlandırarak veya yavaşlatarak müzikal bir farklılık yaratabilirler.

Destekleme

Bu süreçte öğrencilere müzikal gelişimlerini destekleyecek teknik yardımcı materyaller sunulabilir. Örneğin metronom kullanımı, ritim egzersizleri veya belirli müzikal pasajların notalarının olduğu materyaller sunulabilir. Ayrıca şarkıların ve eserlerin çeşitli versiyonlarını dinleyerek öğrencilerden incelenmesi istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



2. TEMA: GÜNCEL VE POPÜLER MÜZİKLERLE TOPLU İCRA

Temada öğrencilerin güncel ve popüler müzikleri toplu bir şekilde icra etme becerilerini geliştirerek grup içindeki uyumu ve müzikal iletişimi güçlendirmesi, farklı müzik türlerinin ve popüler repertuvarların dinamiklerini anlayarak icra etmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme, KB2.18. Tartışma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.8.1.2. Popüler ve güncel müzikleri toplu çalabilme

- a) Popüler ve güncel müzikleri toplu eserleri çözümler.
- b) Popüler ve güncel müzikleri toplu çalarken duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Popüler ve güncel müzikleri toplu çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Popüler ve güncel müzikleri toplu çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Popüler ve Güncel Müzikler

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Güncel popüler müzikler, pop, rock, R&B, hip-hop gibi birçok türü birleştirir.
- Güncel popüler müzikler toplu çalma sürecinde esnekliği artırır ve grup üyelerinin farklı müzikal yeteneklerini bir araya getirebilir.

Anahtar Kavramlar

pop müzik, rock müzik, Türk sanat müziği

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; grup değerlendirme formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve birlikte çalma performans görevi, gözlem formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilerin oluşturdukları çalgı topluluklarıyla belirledikleri popüler müzikleri topluluk önünde icra etmesi için performans görevi verilebilir. Verilen performans birlikte çalma performans gözlem formuna göre değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin şimdiye kadar verilen eserleri çalabildiği kabul edilmektedir. Öğrencilerin müzik türlerini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilere daha önce çaldıkları veya dinledikleri müzik eserlerine dair sorular sorulur:

- " Hangi popüler müzik türlerini dinlersiniz?"
- " En sevdiğiniz şarkılar ve sanatçılar kimlerdir?"
- "Birlikte çalma etkinliklerinde hangi güncel ve popüler şarkıları çalmak istersiniz?"

Köprü Kurma

Popüler müziklerin toplumsal, kültürel ve tarihsel bağlamlarını anlamalarına yardımcı olmak için öğrencilerle tartışmalar yapılır. Repertuvarda çalınan şarkılar listelenir ve popüler müziklerle ilişki kurulması sağlanır.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T.8.2.1

Günümüz popüler müzik türleri (pop, rock, Türk müziği örnekleri vb.) hakkında genel bilgi verilir, bu türleri icra eden toplulukların özellikleri anlatılır. Öğrenciler, gruplara ayrılır ve birlikte karar vererek belirli müzik türlerinden parçalar seçmeleri istenir (**E2.2**). Bu aşama, öğretmenin rehberliğinde topluluğun dinlediği ve icra etmeyi tercih ettiği popüler müzik eserleri üzerine tartışmalarla yapılır (**KB2.18, OB9**). Öğretmen rehberliğinde topluluklarla her öğrencinin görüşü alınarak tür ve şarkı belirlenir (**SDB3.3**). Öğrencilerle seçilen şarkıların nota çalışmaları yapılır. Öğretmen, şarkıların ritmik yapısını, ezgisini ve armonik bileşenlerini açıklayarak öğrencilerin müzik eserlerini çözümlemelerini sağlar. Öğrenciler, şarkının yapısını öğrenir; bu yapıdaki anahtar bölümleri ve teknik zorlukları tespit eder. Öğrencilerden parçaların formu, intro, nakarat gibi bölümlerinin dikkatli bir şekilde incelenmesi istenir (**E3.2**).

Öğretmen, icra sürecinden önce öğrencilerin çalgılarını doğru tutmalarını ve uygun duruş pozisyonlarını almalarını sağlar. Her çalgı için özel olarak sağlıklı ve ergonomik pozisyonlar vurgulanır.

Öğrenciler, çalgı tekniklerini grup çalışmaları sırasında uygularlar. Her çalgı için belirli teknikler üzerinde durulur. Vokal teknikleri de dâhil olmak üzere her öğrencinin çalgısına özgü teknik gereksinimler üzerinden detaylı çalışmalar yapılır (**D3.2**). Öğretmen, doğru tekniklerin nasıl daha etkili bir şekilde kullanılacağını gösterir; özellikle toplu çalma sırasında her çalgıcının teknik gereksinimlerini diğer çalgılarla uyumunu gözlemler. Öğrenciler; popüler müziklerin dinamik yapılarını ritmik, melodik, armoni gibi müziksel bileşenlerini grup içinde uyumlu şekilde birleştirerek özgün bir toplu performans sergilerler (**E2.1**). Öğrenciler, toplu prova sırasında birbirlerine geri bildirimde bulunur (**SDB2.2**). Vokal teknik, çalgı teknikleri ve grup içindeki iş birliği üzerine düzenli geri bildirimler sağlanır. Performans sonrasında öğretmen, topluluk ve bireysel olarak her öğrenciyi değerlendirir. Teknik, sanatsal ve müzikal ifadeler üzerine geri bildirim sağlanır. Öğrenciler, performansları gözlemlemek, değerlendirmek ve süreci nasıl geliştirebileceklerini tartışmak için grup hâlinde geri dönütler verir (**KB2.2**). Ayrıca süreçte edindikleri deneyimlere göre gelecek performanslarını daha verimli hâle getirmek için hedefler belirlenir. Öğrencilerin oluşturdukları çalgı topluluklarıyla belirledikleri popüler müzikleri topluluk önünde icra etmesi için performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi birlikte çalma performans gözlem formuna göre değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

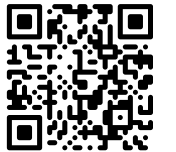
Bu süreçte öğrenciler, popüler bir şarkıyı yeniden düzenleyebilir veya özgün bir yorum katabilirler. Öğrencilerin çalgılarına özgü tekniklerini geliştirmek için popüler müzik şarkılarındaki hızlı pasajlar, arpejler gibi teknik varyasyonlar üzerinde çalışılabilir.

Destekleme

Bu süreçte öğrencilere şarkıdaki duygusal tonu anlamaları için dinlerken şarkının anlamını ve verdiği mesaj üzerine tartışmalar yapılabilir. Ayrıca şarkıların temposunu ve dinamiklerini nasıl duygusal bir yorumla çalabilecekleri üzerine rehberlik sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



3. TEMA: REPERTUVAR OLUŞTURUYORUM

Temada öğrencilerin çeşitli müzik eserlerini seçme, düzenleme ve sunma yeteneklerini geliştirmeleri; konser repertuarı oluşturma ve özgün yorumlar ortaya koymaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E3.2. Odaklanma, E3.5. Açık Fikirlilik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme, KB2.18. Tartışma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.8.3.1. Repertuvarını belirleyebilme

Ç.T.8.3.2. Repertuvarını çalabilme

- a) Repertuvarındaki çalınacak eserleri çözümler.
- b) Repertuvarını çalarken duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Repertuvarını çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Repertuvarını çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Çalgı Toplulukları Repertuvarı

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genellemeler

- Repertuvar seçimi sırasında her parça ya da şarkının topluluğun ya da müzisyenin teknik becerilerine uygunluğu dikkate alınmalıdır.
- Repertuvar oluşturulurken sadece popüler ve bilindik parçalar seçmek yerine, grup üyelerinin sanatsal ifadelerine ve yaratıcılıklarına yer bırakmak da önemlidir.

Anahtar Kavramlar

repertuvar

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; grup değerlendirme formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği ve birlikte çalma performans gözlem formu kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere oluşturdukları çalgı topluluklarıyla repertuvar oluşturma kriterlerinin belirlenerek sunum yapılması performans görevi verilebilir. Performans görevleri, dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir. Öğrencilerin repertuvarlarını farklı konser mekânlarında icra etmesi için performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi birlikte çalma performans gözlem formuna göre değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin şimdiye kadar çalışılan eserleri çalabildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilere daha önce çaldıkları veya dinledikleri müzik eserlerine dair sorular sorulur:

- "Bu zamana kadar çalınan eserlerden bir repertuvar oluşturmak isterseniz hangilerini tercih edersiniz?"
- "Repertuvar belirlemedeki kriterleri nasıl yorumlarsınız?"
- "Daha önce dinlediğiniz sanatçıların repertuvarlarını incelediniz mi?"

Köprü Kurma

Çeşitli konser videoları üzerinden virtüözlerin, grupların konserlerindeki repertuvarlar incelenir. Farklı stil ve türlerde repertuvar oluşturma örnekleri verilir. Örneklerden yola çıkarak repertuvar oluşturmada nelere dikkat edilebileceği üzerine sorular sorulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Ç.T.8.3.1

Öğretmen çalgı toplulukları dersinde şimdiye kadar çalışılan eserleri listeler. Liste gözden geçirilerek eserlerin hangi topluluklarla çalışıldığı yazılır. Öğrencilere çalışılan eserler dışında repertuvarda çalmasını istedikleri eserler sorulur (**E3.5**). Konser repertuarı oluşturulacak şekilde listeye ekleme ve çıkarma yapılarak repertuvar belirlenir. Öğrencilere oluşturdukları çalgı topluluklarıyla repertuvar oluşturma kriterlerinin belirlenerek sunum yapılması performans görevi verilebilir. Performans görevleri, dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir.

Ç.T.8.3.2

Repertuarın belirlenen topluluklar tarafından çalışılması istenir. Çalınacak eserler belirlenerek çözümlenmesi istenir. Öğretmen toplulukları ziyaret ederek öğrencilerin duruş ve tutuş pozisyonlarını gözlemler. Bireysel geri bildirimle öğrencilerin duruşlarını ve tutuşlarını düzeltmeleri sağlanır (**D7.2**). Her öğrenciye doğru duruşun nasıl rahatlık ve verimlilik sağladığı anlatılır. Çalışmalarda öğrencilerin çalgılarına özgü teknikleri doğru kullanmasına dikkat edilir. Öğrencilere çaldıkları tekniklerin doğruluğu hakkında geri bildirim verilir. Tekniklerin doğruluğunu ve netliğini sağlamak için yavaş tempo ile çalışılır ve teknik doğruluğunun sağlanmasına odaklanılır (**E3.2**). Öğretmen, her öğrencinin çaldığı parçayı dinler ve teknik hataları düzeltmek için önerilerde bulunur. Çalgı toplulukları, repertuvar parçalarındaki duygusal ifade üzerinde çalışarak doğru dinamikleri ve tempoyu kullanmaya odaklanır. Hangi duygunun ya da temanın vurgulanması gerektiği üzerine tartışılır (**KB2.18**). Öğrenciler, çaldıkları repertuvarda müzikal bileşenleri uygulamaya başlar. Öğrencilerin performansları dinlenir ve müzikal ifadelerin doğruluğu değerlendirilir. Öğrencilere müzikal ifadelerin çaldıkları eserdeki duyguyu ve anlamı nasıl daha güçlü bir şekilde iletebileceği hakkında geri bildirim verilir. Öğrenciler, çaldıkları eserleri kaydederek veya grup hâlinde performans sergileyerek kendi ilerlemelerini ve grup uyumlarını gözlemlerler (**SDB2.2, KB2.2, E2.1**). Öğretmen, öğrencilerin doğru duruş, teknik ve müzikal ifade kullanımını gözlemler. Son aşamada öğrenciler, çaldıkları repertuarı sınıf önünde ya da küçük bir grup içinde çalarak performanslarını sergilerler (**OB9, (SDB2.2, D3.4)**). Bu performans hem teknik hem de sanatsal açıdan değerlendirilir. Öğrencilerin repertuarlarını farklı konser mekanlarında icra etmesi için performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi birlikte çalma performans gözlem formuna göre değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Belirlenen repertuarı tamamlayan topluluklara yeni şarkılar verilebilir. Repertuvara eklenen yeni şarkılarla repertuarı geliştirmeleri istenebilir. Repertuvara farklı çalgılar eklenebilir. Örneğin bir şarkıya ritmik çalgılar (davul, darbuka, bendir) veya melodik çalgılar (kanun, ney, flüt) eklenerek repertuvar içeriği zenginleştirilebilir.

Destekleme

Bu süreçte öğrenciler, belirli teknikleri içeren egzersizlerle repertuarlarını çalışabilirler. Öğretmen, çalgıya özgü önemli teknikleri gösterebilir ve bu tekniklerin repertuvar parçasında nasıl uygulanması gerektiği üzerine açıklamalar yapabilir. Örneğin yaylı çalgı çalan bir öğrenci için yay tekniğini geliştirecek çalışmalara yer verilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



4. TEMA: PROJEMİ SESLENDİRİYORUM

Temada öğrencilerin müziksel yaratıcılık becerisini geliştirmeye yönelik uygulamalardan oluşmaktadır. Öğrencilerin oluşturdukları çalgı topluluklarıyla bireysel yeteneklerini birleştirerek grup çalışması içerisinde yaratıcı ürünler ortaya koyması ve kendi içeriğini üretmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB12. Müziksel Yaratıcılık

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.10. Eleştirel Bakma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.2. Esneklik

Değerler D3. Çalışkanlık, D14. Saygı, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemleme, KB2.18. Tartışma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Ç.T.8.4.1. Çalgı toplulukları dersinde müziksel yaratıcılık becerisini gösterebilme

- Çalgı topluluklarında oluşturacağı ürünün amacını belirler.
- Çalgı topluluklarında ürün oluşturmak için gerekli öğeleri seçer.
- Çalgı topluluklarında seçtiği öğelerle ürün oluşturur.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Toplu Çalmada Yaratıcılık

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Sembol ve Gösterimler

Genelleme

- Çalgı topluluğunda bir ürün yaratırken hangi müzikal öğelerin kullanılacağına karar verilmesi önemlidir.
- Ürün oluşturma sürecinde hangi çalgıların kullanılacağına dair kararlar da önemlidir.
- Hangi çalgının ön plana çıkacağı, hangi seslerin birbirini tamamlayacağı ve çalgıların rolleri belirlenmelidir.

Anahtar Kavramlar

müziksel yaratıcılık

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; grup değerlendirme formu, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, derecelendirme ölçeği, birlikte çalma performans gözlem formu açık uçlu nitel sorular kullanılarak ölçülebilir.

Öğrencilere oluşturdukları çalgı topluluklarıyla proje oluşturma kriterlerine yönelik sunum performans görevi verilebilir. Performans görevleri, dereceli puanlama anahtarlarıyla değerlendirilebilir. Öğrencilerin projelerini topluluk önünde sergilemesi için performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi birlikte çalma performans gözlem formuna göre değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

Projelerin değerlendirilmesi için aşağıdaki sorulara yanıt arayabilir:

- Öğrenciler, projeyi başlatmadan önce ne tür hedefler koymuşlar?
- Öğrencilerin oluşturdukları çalgı toplulukları, daha önce duyulmamış veya alışılmadık bir şeyler sunuyor mu? Yaratıcı ve özgün müzik fikirleri ortaya koyup koymadıkları değerlendirilebilir.
- Öğrenciler arasındaki iletişim nasıl? Fikir alışverişi, grup içi koordinasyon ve uyumlu bir şekilde çalışma yetenekleri değerlendirilebilir.
- Her öğrencinin gruptaki rolü ve sorumlulukları net mi? Grup üyeleri, kendi alanlarında aktif ve sorumlu bir şekilde yer alıyorlar mı? Öğrencilerin kullandıkları çalgıları ne kadar etkili ve doğru kullandıkları gözlemlenebilir.
- Müzikal içerik ve grup dinamiği, sahnede nasıl sergileniyor?

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çalınan repertuarı bildiği kabul edilmektedir.
Öğrencilerin armoni düzeyinin istenen düzeyde olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğrencilerden bu çalışmadan ne beklediklerini, yaratıcı süreçte hangi hedefleri koyduklarını ve kendilerini hangi alanlarda geliştirmek istediklerini belirlemeleri istenebilir. Ayrıca öğrencilerin grup çalışmasına yatkınlıkları, iletişim becerileri ve birlikte çalışma istekleri değerlendirilebilir. Grup içindeki liderlik ve iş birliği potansiyelleri gözlemleyebilmek için küçük bir grup etkinliği veya tartışma düzenlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin gündelik hayatlarında dinledikleri müzik türlerinden yola çıkarak bu müziklerin nasıl üretildiği hakkında bir tartışma başlatılır. Bu müzik türlerinde kullanılan çalgılar, teknikler veya yaratıcı süreçler hakkında konuşulur ve bir müzik üretiminin nasıl olabileceği neler yapılabileceği üzerine fikirler alınarak köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları Ç.T.8.4.1

Öğrenciler, grup çalışması için ne tür bir müziksel ürün yaratmak istediklerini tartışır (KB2.18). Öğrenciler bir araya gelip dünyadaki farklı müzik türlerini inceler ve bunları projelerinde nasıl kullanabileceklerine karar vermeye çalışır (SDB2.3, SDB3.2). Her öğrenci, müziksel amacın ne olacağı hakkında kendi görüşlerini sunar (SDB2.2, E3.5, D14.1). Öğretmen, öğrencilere farklı müzik videoları, konserler veya film müzikleri gibi yaratıcı kaynaklar sunar. Bunlar, öğrencilere projelerinde kullanılacak temaları, duygusal ifadeleri ve anlatım tarzlarına yönelik örnek oluşturur. Bu aşamadan sonra öğrenciler müziksel ürüne yönelik amaçlarını belirler (D20.2). Öğretmen oluşturulacak topluluklar konusunda öğrencilere rehberlik eder. Öğrencilerin oluşturdukları çalgı topluluklarıyla proje oluşturma kriterlerine yönelik sunum performans görevi verilebilir. Performans görevleri, dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir.

Öğrenciler oluşturdukları çalgı topluluklarıyla üretim yapacakları tür ve şarkı hakkında görüş birliğine varır (D3.4). Üretecekleri eserin müziksel öğeleri üzerine görüşler alınır. Bu öğeler melodik, ritmik, armonik, tür gibi unsurları içerebilir. Bu aşamada öğretmen, öğrencilere farklı müziksel öğeler hakkında bilgi verir ve onların bu öğeleri nasıl birleştirecekleri hakkında yönlendirmelerde bulunur. Öğrenciler, oluşturacakları müziksel ürün için gerekli müzikal öğeleri belirler. Öğrenciler oluşturulan topluluklarla ilgili görevleri belirlemeye çalışır (SDB2.2). Çalgıların nasıl etkileşeceği konusunda grup içinde tartışmalar yapılır (KB2.18). Hangi çalgılar öne çıkacak, hangi çalgılar destekleyecek? Öğrenciler grup içindeki her bir çalgının rolünü netleştirir (E2.2). Öğrenciler çeşitli melodiler, ritmik yapılar, armonik diziler ve çalgı kullanımı üzerinde çalışmalar yaparak seçimler yaparlar. Öğretmen rehberliğinde öğrencilerin birbirlerinin fikirlerine değer vererek grup olarak bir müzikal yapı üzerine uzlaşmaları sağlanır (SDB2.2, E.3.10).

Öğrenciler, seçtikleri müzikal öğeleri birleştirerek ürünü oluşturur (E3.3, OB9). Prova sürecine başlanır (D3.4). Bu süreçte, gruptaki her bir öğrencinin kendi rolünü ne kadar doğru yerine getirdiği, diğer üyelerle ne kadar uyumlu çalıştıkları gözlemlenir (KB2.2). Prova sırasında öğretmen öğrencileri müzikal ifadelerini geliştirmeye, teknik hataları düzeltmeye ve genel uyumu sağlamaya teşvik eder (SDB2.2). Grup üyeleri arasında aktif geri bildirim ve öneri alışverişi yapılır.

Öğrenciler, tamamladıkları müziksel ürünü bir araya getirerek grup hâlinde bir performans sergilerler. Öğretmen birlikte çalma performans gözlem formu ve belirlediği nitel sorularla grupları değerlendirir.

Proje sonunda öğrenciler, yaratıcı sürecin her aşamasında ne öğrendiklerini ve karşılaştıkları zorlukları tartışır. Aynı zamanda öğrenciler birbirlerinin projelerini de değerlendirir (E2.1). Hangi müziksel unsurların iyi çalıştığını ve hangi alanların gelişmesi gerektiğini keşfederler (E3.3). Öğrencilerin projelerini topluluk önünde sergilemesi için performans görevi verilebilir. Verilen performans görevi birlikte çalma performans gözlem formuna göre değerlendirilebilir. Öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, birbirlerini değerlendirmeleri için akran değerlendirme formu kullanılabilir.

Ayrıca projelerin nitel olarak değerlendirilmesi için aşağıdaki sorulara yanıt aranabilir:

- Öğrenciler, projeyi başlatmadan önce ne tür hedefler koymuşlar?
- Öğrencilerin oluşturdukları çalgı toplulukları, daha önce duyulmamış veya alışılmadık bir şeyler sunuyor mu? Yaratıcı ve özgün müzik fikirleri ortaya koyup koymadıkları değerlendirilebilir.
- Öğrenciler arasındaki iletişim nasıl? Fikir alışverişi, grup içi koordinasyon ve uyumlu bir şekilde çalışma yetenekleri değerlendirilebilir.
- Her öğrencinin gruptaki rolü ve sorumlulukları net mi? Grup üyeleri, kendi alanlarında aktif ve sorumlu bir şekilde yer alıyorlar mı? Öğrencilerin kullandıkları enstrümanları ne kadar etkili ve doğru kullandıkları gözlemlenebilir.
- Müzikal içerik ve grup dinamiği, sahnede nasıl sergileniyor?

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrenciler, müzikal süreçleri kolektif bir şekilde oluşturmak için doğaçlama yapabilirler. Gruptaki her öğrenci farklı bir çalgı çalarak ve birbiriyle etkileşime girerek yeni bir müzik eseri ortaya çıkarabilecek çalışmalar yapabilir. Bir çalgının melodik hattını diğer bir çalgıyla (piyano, çello, flüt, keman) birlikte çalarak çiftler hâlinde veya gruplar hâlinde farklı çalgı kombinasyonları oluşturulabilir. Çalgı toplulukları, belirli bölümlerde doğaçlama yaparak parçayı daha özgün ve yaratıcı hâle getiren çalışmalar yapabilir.

Destekleme

Bu süreçte öğrencilerle özel olarak zorluk çektikleri konular (ritim, ezgi, armoni, teknik beceriler gibi) üzerinden çalışılabilir. Ayrıca öğrenciler için basit doğaçlama egzersizleri oluşturulabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.



